Ազգ
Azg
armenian daily
1 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2003 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 177 (2862)

Գրադարան

«Արմենտելը» ռուսական ընկերությա՞ն կվաճառվի

ԵՐԵՎԱՆ, 30 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հնարավոր է, որ Հայաստանի հեռահաղորդակցության ոլորտը առաջիկայում նույնպես տնօրինեն ռուսները: Ինչպես հայտնի դարձավ լավատեղյակ աղբյուրներից, Ռուսաստանի եւ Հունաստանի միջեւ բանակցություններ են ընթանում ռեսական բաժնեմաս ունեցող հունական OTE ընկերությանը պատկանող «Արմենտելի» 90% բաժնեմասը ռուսաստանյան ընկերություններից մեկին փոխանցելու վերաբերյալ: Հավանական գնորդներից է, մասնավորապես, Ռուսաստանի հյուսիս-արեւմտյան տարածքում գործող հեռահաղորդակցության ընկերությունը: «Արմենտելի» բաժնետոմսերը ռուսական կողմին են փոխանցվելու ռուսաստանյան գազի համար Հունաստանի ունեցած պարտքի դիմաց: «Արմենտել»-ի բաժնետոմսերը գնահատվել են 60-70 մլն ԱՄՆ դոլար: Նման գինը պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ նոր սեփականատերը իր վրա է վերցնելու նաեւ «Արմենտել»-ի պարտքը, որը ներկայումս կազմում է մոտ 100 մլն դոլար: Այս ծրագրի իրականացման դեպքում ռուսաստանյան ընկերությունը կդառնա նաեւ Հայաստանի բջջային կապի օպերատորներից մեկը: Հնարավոր է, որ Հայաստանում երկրորդ բջջային օպերատորը լինի «Ղարաբաղտելեկոմը», որը պատկանում է լիբանանցի գործարարի:

«Կովկասյան քառյակը» շատ խնդիրներ է քննարկել, բայց բան չեն ասում

Հաջորդ հանդիպումը փետրվարին Թբիլիսիում

ՄՈՍԿՎԱ, 30 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Կովկասյան քառյակի» խորհրդարանների ղեկավարների վեցերորդ հանդիպումը կկայանա փետրվարին Թբիլիսիում: Այս մասին երեքշաբթի լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ հայտնել է ՌԴ Դաշնային խորհրդի նախագահ Սերգեյ Միրոնովը, հաղորդում է «Նովոստի» գործակալությունը: Միրոնովը դրական է գնահատել հինգերորդ հանդիպման արդյունքները, որին մասնակցել են նաեւ Միլի մեջլիսի նախագահ Մուրթուզ Ալեսքերովը, Հայաստանի Ազգային ժողովի նախագահ Արթուր Բաղդասարյանը, Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Նինո Բուրջանաձեն: «Վրաստանին եւ հայ-ադրբեջանական հարաբերություններին առնչվող որեւէ խնդիր չկա, որ մենք չենք քննարկել», ասել է Միրոնովը: Ըստ նրա, կողմերը քննարկել են նաեւ Պանկիսիից չեչեն փախստականների վերադարձի հարցը: Միրոնովը նշել է նաեւ, որ Հայաստանի խորհրդարանի խոսնակը հանդիպմանը մասնակցում էր առաջին անգամ: «Մեզ հետաքրքրում էր, թե նա ինչպես կգնահատի այդ ֆորմատը», ասել է Դաշնային խորհրդի խոսնակը: Միրոնովը հայտնել է նաեւ, որ «կովկասյան քառյակի» հանդիպումների արդյունքների մասին «մենք ավանդաբար ոչինչ չենք պատմում: Նման հանդիպումների անցկացումը իմ նախաձեռնությունն էր», եզրափակել է Միրոնովը:

Նախանշի ընդվզում

Գրական հոբելյանների տարի է 2003 թ.: Գրասեր հանրությանն այս հոբելյանական առիթները

հնարավորություն են տալիս մեկ անգամ եւս հաղորդակցվելու, ունկնդիրը դառնալու իր մեծերի ապրած օրերին եւ նրանց ստեղծագործություններին: Հայ գրականության մեջ Շահան Շահնուրը եզակի ու շատ առանձնացող դերակատարում ունի: Թերեւս ամե-

նահակասական կարծիքների ու մերժումների, բուռն վեճերի տեղիք տվող այն գրողն է, որի ստեղծագործությունների ամենահիմնական արժեքը աներկբայորեն կարելի է համարել ավանդական մտածողությունների եւ ընդունված կարծրատիպերի քանդումը, մնալով խորապես ազգային եւ իրավ արվեստագետ:

Մտածողության թարմությունը եւ արժեքների նորովի ըմբռնումները իր գրականությունը դարձրել են անակնկալների գրականություն: Բնավ ինքնանպատակության եւ ինքնօրինակության չեն միտված սակայն Շահնուրյան գրական խիզախումներն ու «հանդգնությունները»: Դրանք թերեւս պարտադրանքն են իր ժամանակի, որոնք վերածվել են 20-րդ դարավերջի արեւմտահայ կյանքի ռեալ եւ ցավագին իրականության գրական «ծեւակերպումների»: Տաղանդի անկրկնելիությունը եւ ձեռագրի ինքնատիպությունն են, որ իր գրականությունն այդքան հակասական ու ազդեցիկ են դարձրել՝ միաժամանակ գրողին դասապարտելով մենակության տխուր ճակատագրին: Սակայն, որպես կանոն, հայ գրողին բաժին ընկած ծանր ճակատագրին հաջորդում են հետագա սերնդի երախտիքը եւ գնահատանքը:

Տես ♦ էջ 6

Չալդրանյանի «Լռության սիմֆոնիան» «Ոսկյա Պրոմեթեւսի» գլխավոր հավակնորդներից

Սեպտեմբերի 30-ին Թբիլիսիի կինոյի տանը եւ «Ամիրան» կինոթատրոնում մեկնարկեց «Ոսկյա Պրոմեթեւս» միջազգային 4-րդ կինոփառատոնը՝ ներկայացված 65 գործերով, որից 10-ը՝ մրցութային:

Հայ կինոռեժիսոր Վիգեն Չալդրանյանի «Լռության սիմֆոնիան» կինոփառատոնի կազմակերպիչները համարում են լավագույն ֆիլմերից մեկը եւ «Ոսկյա Պրոմեթեւսի» գլխավոր հավակնորդը:

Կինոփառատոնի ընթացքում, որը կշարունակվի մինչեւ հոկտեմբերի 5-ը, կտրվի երկու մրցանակ. լավագույն ֆիլմին՝ «Ոսկյա Պրոմեթեւս» եւ լավագույն ռեժիսորին՝ «Արծաթե Պրոմեթեւս»:

Թբիլիսիի միջազգային 4-րդ կինոփառատոնը բացվեց երեկ՝ վրացի նշանավոր կինոռեժիսոր Օթար Իոսելիանու «Երկուշաբթվա առավոտը» ֆիլմով:

Փառատոնի կազմակերպիչներն են «Պրոմեթեւս» կինոարվեստի կենտրոնը, Վրաստանի կինեմատոգրաֆիստների միությունը եւ Թբիլիսիի քաղաքապետարանի մշակույթի բաժինը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Թբիլիսի

Տարվա առաջին 8 ամիսներին Հայաստանից մեկնածները 33 հազարով ավելի են ժամանածներից

ԵՐԵՎԱՆ, 30 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: 2003 թ. հունվար-օգոստոս ամիսներին Հայաստանից օդային եւ ցամաքային տրանսպորտով մեկնածների թիվը կազմել է 415654 մարդ: Ինչպես հաղորդում է ՀՀ կառավարությանն առընթեր միգրացիայի եւ փախստականների հարցերի վարչությունը, սահմանային անցման կետերում ուղեւորների հաշվառման տվյալների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ նշված ժամանակահատվածում արձանագրվել է միգրացիայի բացասական սալդո. երկրից մեկնածների թիվը գերազանցել է ժամանածների թիվը 33525 մարդով: Այս տվյալը 11,4 հազար մարդով կամ 25,5%-ով պակաս է նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համապատասխան ցուցանիշից:

Վարչության տրամադրած տվյալներով, ընթացիկ տարվա հունվար-օգոստոս ամիսներին ուղեւորահոսքերի ընդհանուր ծավալը նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ ավելացել է 44,9 հազար մարդով կամ 6%-ով:

2003 թ. օգոստոսին արձանագրվել է միգրացիայի բացասական սալդո՝ 11,7 հազար մարդ, ինչը փաստորեն համընկնում է նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի ցուցանիշին:

2003 թ. հունվար-օգոստոսին օդային տրանսպորտով մեկնածների թիվը կազմում է 321200, ժամանածներինը՝ 279000, երկաթուղային տրանսպորտով մեկնածներինը՝ 9450, ժամանածներինը՝ 8067, ավտոմոբիլային տրանսպորտով մեկնածներինը՝ 85004, ժամանածներինը՝ 95062 մարդ:

«Արարատ» կոնյակի-գինու-օղու կոմբինատն այսօրվանից սկսում է խաղողի մթերումը

Առաջարկվում են մթերման ամենաբարձր գները

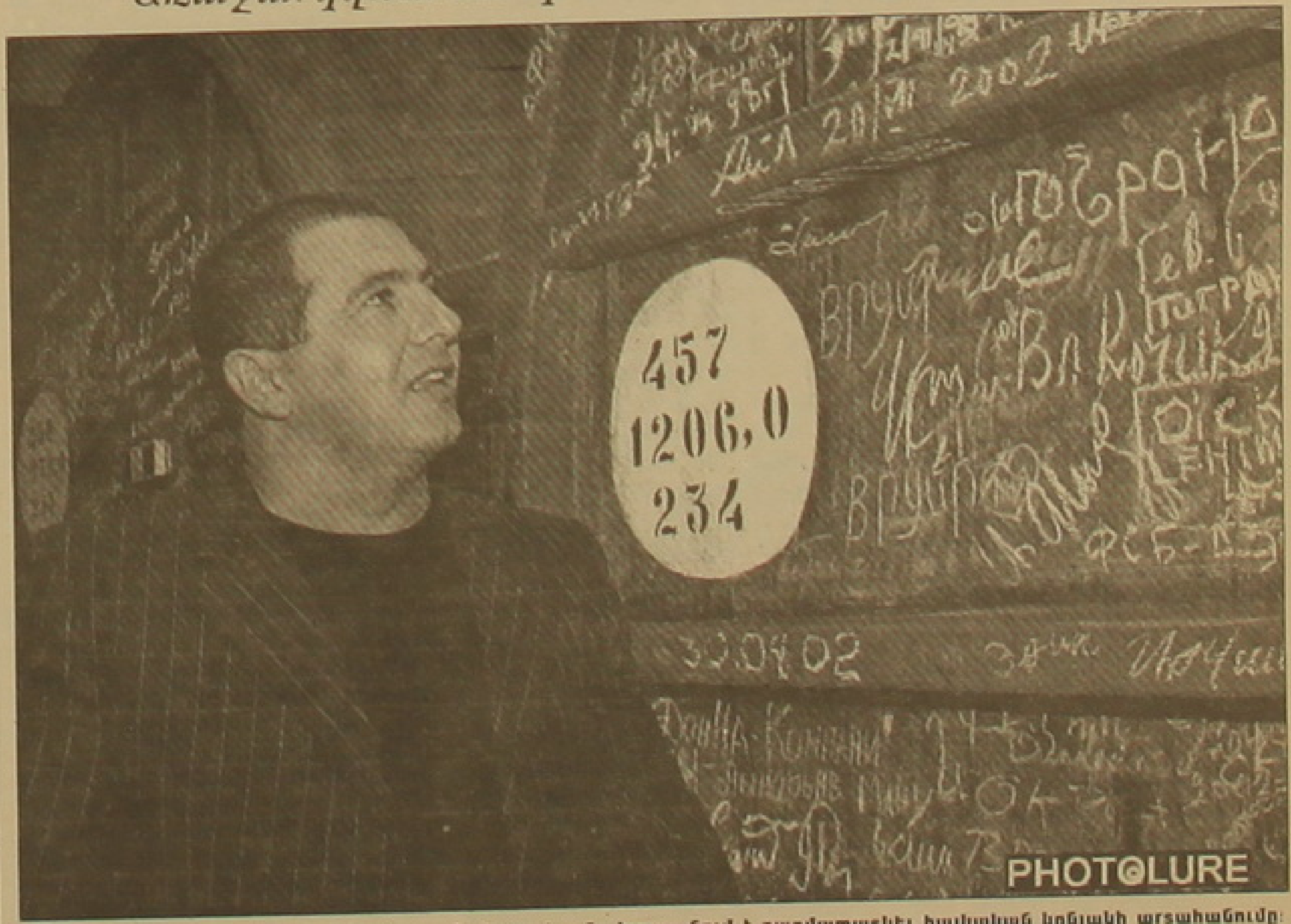

Շուստովյան տակառի մոտ Գ. Ծառուկյանը խոստանում է բազմապատկել հայկական կոնյակի արտահանումը:

«Մենք գյուղացիներին առաջարկելու ենք մթերման ամենաբարձր գները, 140-170 դրամ՝ որակից կախված: Խաղողագործներն այսուհետեւ իմ գործընկերներն են, ես պատրաստ եմ նախապես ֆինանսավորել նրանց, ովքեր մեծ այգիներ ունեն: Թող գան ու մեզ հետ պայմանագրեր կնքեն», խաղողագործներին ի լուր այսպիսի ավետիս տվեց երեկ «Մուլտի գրուպ» կոնցեռնի հիմնադիր-նախագահ Գագիկ Ծառուկյանը: Անցած խոստացունչ ծմռանը ցրտահարություններից մեծապես վնասվեցին խաղողի այգիները հանրապետության գրեթե բոլոր մարզերում, եւ խաղողի իրացումը սովորականից բարձր գներով իսկական աջակցություն կլինի տուժած տնտեսություններին: Ցավոք, բերքի իրացման դժվարությունները անսովոր չեն այգեգործների համար, ում աչքը վախեցած է հատկապես վերջին տարիներին բիզնեսի ամենատարբեր սկզբունքներով տնտեսվարողների հետ համագործակցությունից: Գագիկ Ծառուկյանը հավաստացրեց. «Մեր խաղողագործներից ով ինձ հետ գործ ունենա, պիտի իմանա, որ խաղողի մշակման ու մթերման հետ կապված խնդիրներ չի ունենալու: Ով ինձ ճանաչում է, գիտի, որ ես իմ խոսքի տերն եմ»:

Տես ♦ էջ 3

Ընթացիկ

«Գյումրու օրը» նոր ավանդույթի սկիզբ

Մեր համազգային տոների կողքին հանրապետության երկրորդ քաղաքն ունեցավ նաեւ իր առանձին տոնը՝ «Գյումրու օրը»: Սեպտեմբերի 27-ի շաբաթ օրն առաջին անգամ կազմակերպված այդ տոնին քաղաքի բնակիչների հետ մասնակցելու էին եկել հանրապետության վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը, Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Երկրորդը, Երեւանի քաղաքապետը, այլ բարձրաստիճան հյուրեր մայրաքաղաքից, Հայաստանի մյուս քաղաքներից ու մարզերից, մշակույթի եւ արվեստի գործիչներ, արտասահմանյան դիվանագետներ, սփյուռքահայեր, որոնց ներկայությունը առավել ջերմություն հաղորդեց օրվան եւ ուրախացրեց լիաթոք տոների կարոտած գյումրեցիներին: Թերեւս խորհրդանշական էր նաեւ այն, որ քաղաքի օրվա առաջին տոնակատարությունը հիմնականում հոգեւոր-մշակութային ուղղվածություն ուներ: Ինչպես մեր ժողովուրդը միշտ, այնպես էլ Գյումրին այսօր, այս տարիներին, նախ եւ առաջ հոգեւոր վերածննդով պիտի ոտքի կանգնի: Դա նշեցին նաեւ օրվա հանդիսությունների ժամանակ ելույթ ունեցողները:

Գյումրու օրվա միջոցառումները սկսվեցին քաղաքի Սբ. Նշան վերականգնված եկեղեցու օծման արարողությամբ: Հավատի այս տունը խորհրդային տասնամյակների ընթացքում չէր ծառայում իր նպատակին, ապա եւ տուժել էր երկրաշարժից: Նրա վերակառուցում-վերանորոգումն իրականացվել է քաղաքապետ Վարդան Ղուկասյանի եւ իր եղբայրների դրամական միջոցներով ու ջանքերով: Նորաբաց լեփ-լեցուն եկեղեցում Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հանդիսապետությամբ հոգեւոր կարգ կատարվեց, օծվեց սուրբ սեղանը, ապա առաջին սուրբ եւ անմահ պատարագը մատուցվեց: Վեհափառ հայրապետը իր եւ Մայր աթոռի մաղթանքն ու օրհնությունը հաղորդեց գյումրեցիներին:

Ապա հանդիսությունները շարունակվեցին Վարպետաց փողոցի բացմամբ: Վարպետների քաղաք Գյումրու փառքը կազմել են նրա ոչ միայն արհեստավոր ոսկեձեռիկ վարպետները: Այստեղ ավելի մեծ ակնածանքով Վարպետ են կոչել մշակույթի եզակի մեծություններին, ովքեր սերելով այս քաղաքից, իրենց ոգեղեն արարումով աշխարհինն են դարձել: Ավետիք Իսահակյան: Հովհաննես Շիրազ: Մհեր Մկրտչյան... Նրանք, նրանց ոգին այսօր այս փողոցում են միատեղվել: Տոնակատարության մասնակիցներն ու հյուրերը եղան Վարպետի անցյալ տարի վերաբացված հուշատուն-թանգարանում, քանդված ու նորից կառուցված այն տանը, որտեղ ծնվել է «Ալագյազի մանիների» ու «Աբու Լալա Մահարու» հեղինակը: Քիչ այն կողմ կա վթարված, բայց քաղաքի ճարտարապետական ոճին հարազատ մի շենք, որը որոշվել է վերականգնել ու դարձնել Մհեր Մկրտչյանի թանգարան: Շենքի դիմաց, մեծադիր դիմանկարից մկրտչյանական պայծառ ժպիտով նայող արտիստի հայացքի ներքո, սիրո ու մեծարանքի ջերմ խոսքեր հնչեցին: Մհեր Մկրտչյանը հետմահու պարգեւատրվեց քաղաքի իշխանությունների սահմանած առաջին «Վարպետ» ոսկե կրծքանշանով, իսկ նրա եղբայր եւ արվեստակից, կինոբեմադրիչ Ալբերտ Մկրտչյանին շնորհվեց Գյումրու պատվավոր քաղաքացու կոչում: Նույն Վարպետաց փողոցում, Իսահակյանի հուշատուն-թանգարանի հարեւանությամբ այդ օրն առաջին անգամ դռները բացեց Հովհաննես Շիրազի թանգարանը: Մուտքի խորհրդանշական ժապավենը կտրեցին բանաստեղծի Վանանդ որդին եւ այս թանգարանի հիմնադրման ակունքներում կանգնած, խորհրդային տարիներին Լենինականի կուսակցական ղեկավար Դոնարա Հարությունյանը: Ինչպես հետո վկայեց տկն Հարությունյանը, ժամանակին Շիրազն ինքն է ցանկացել, որ այս շենքում լինի իր տուն-թանգարանը, լինի Իսահակյանի տան մոտ: 88-ից հետո այս շենքն ավելի քան մեկ տասնամյակ զբաղեցրել էին 13-14 անօթեւան ընտանիքներ, որոնց տեղափոխելու հարցն ի վերջո հնարավոր եղավ լուծել՝ նրանց բնակարանների գնման վկայագրեր տրամադրելու միջոցով: Ազատված շենքը թանգարանին վերադարձնել հաջողվեց տեւական վերանորոգումից հետո: Բացման առթիվ ուրախ խոսք ասողների թվում էր Անի Շիրազը, որը նշեց, որ բանաստեղծի զավակները շիրազյան մասունքներից թանգարանին տրամադրել են անձնական իրեր, նամակներ, ստեղծագործությունների բնագրեր:

Քաղաքի կենտրոնական հրապարակում դրվեց նախկին տեղում կառուցվելիք քաղաքապետարանի նոր շենքի խորհրդանշական հիմնաքարը: Ելույթ ունեցան վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը, ԱՄՆ դեսպան Ջոն Օրդուեյը, ուրիշներ: Հրապարակի մեկ այլ կողմում Վարպետաց հուշաղբյուր բացվեց եւ «Վարպետ» կրծքանշան հանձնվեց ժողովրդական դերասան Սոս Սարգսյանին: Ապա ծրագիրը շարունակվեց Գյումրու ժողովրդական ճարտարապետության եւ քաղաքային կենցաղի թանգարանում:

Բազմամարդ հրապարակում մինչեւ ուշ երեկո հնչած տոնական համերգն ու հրավառությունը եզրափակեցին քաղաքի տոնը: Որը, հուսանք, միշտ մեզ հետ կլինի՝ ամեն տարի Գյումրու նաեւ սոցիալ-տնտեսական վերազարթոնքի նոր փայլեր արձանագրելով:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ

«Հայաստանից դուրս առեւտրային վարկեր չեն տրամադրվում»

Հայտարարեցին HSBC բանկ Հայաստանի ղեկավարները

Երեկ մի քանի լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների հետ հանդիպում ունեցավ HSBC բանկ Հայաստանի գլխավոր գործադիր տնօրեն Չարլզ Գրեգորին: Նպատակն էր ներկայացնել բանկի գործունեությունը, բանկի նոր գլխավոր գործադիր տնօրեն (որը շուտով կանցնի իր պարտականությունների կատարմանը) Նիք Գիլմորին եւ պարզաբանել բանկի հետ կապված տարբեր խնդիրները:

Չարլզ Գրեգորին նշեց, որ տարվա արդյունքներով HSBC բանկ Հայաստանը ճանաչվել է լավագույնը (ինչի մասին «Ազգն» արդեն տեղեկացրել էր) եւ սպասարկումը բարձր մակարդակով է: Հաճախորդների միջոցների ներգրավումն այս տարվա 9 ամիսների ընթացքում աճել է 27 տոկոսով, վարկային ակտիվները՝ 36 տոկոսով: Այս ընթացքում տրվել են 11,8 մլն դոլարի վարկեր, ինչը նախորդ տարվա տարեկան ցուցանիշին մոտ թիվ է: Գլխավոր գործադիր տնօրենը համոզմունք հայտնեց, որ աճի միտումը կշարունակվի: Նա տեղեկացրեց, որ ինքը, ավարտելով պաշտոնավարման ժամկետը, շուտով կմեկնի Հայաստանից: Նոր գլխավոր գործադիր տնօրեն Նիք Գիլմորը բանկում աշխատելու տարիների փորձ ունի, աշխատել է տարբեր երկրներում:

Բանկի անելիքները թվարկելով, Չարլզ Գրեգորին տեղեկացրեց, որ պետք է տեղափոխվեն նոր շենք: Այնուհետեւ անհատական սպառողական վարկերի մեծ պահանջարկի բավարարման ուղղությամբ պետք է աշխատել: Խոսքն ապառիկ վաճառքով մեքենաների կամ այլ ապրանքների ձեռքբերման մասին է: Այս շուկան գրավիչ է, բայց ուշադրություն պետք է դարձնել ռիսկերի կառավարմանը:

Բանկի ղեկավարին ուղղված հիմնական հարցն առնչվում էր արտաքին ակտիվների մասին տվյալներին: Չարլզ Գրեգորին հայտնեց, որ եթե համախառն ներքին արդյունքի (ՀՆԱ) աճը 12-14 տոկոս է, իսկ ավանդների ներգրավման աճը 27 տոկոս, ապա բնական է, որ այդ միջոցները պետք է տեղաբաշխվեն արտերկրում: Այսինքն՝ այս երեւույթի պատճառը դրամի առաջարկի ավելցուկն է պահանջարկի համեմատ: Սակայն HSBC բանկ Հայաստանի փոխտնօրեն Արարատ Ղուկասյանը տեղեկացրեց, որ դրսում տեղաբաշխված լինելը չի

նշանակում, թե խոսքը՝ վարկերի տրամադրման մասին է: Հայաստանից ներգրավված միջոցներով Հայաստանից դուրս առեւտրային վարկեր ընդհանրապես չեն տրվում: Այսպես պատասխանելով մեր հարցին՝ բանկի փոխտնօրենը դրանով փաստորեն հերքեց ամիսներ առաջ արված այն հայտարարությունը, ըստ որի HSBC բանկ Հայաստանը վարկային ներդրումներ է կատարում այլ երկրներում:

Անդրադառնալով HSBC բանկ Հայաստանի այլ բանկերի համեմատ արտոնյալ հարկային դաշտում գտնվելու հարցին, Չարլզ Գրեգորին նշեց, որ բացի «Շահութահարկի մասին» օրենքով նախատեսվածից, բանկն այլ արտոնություններ չունի: Խոսքը 1 մլն դոլարից ավելի ներդրում կատարողին առաջին 2 տարում շահութահարկ չվճարելու, իսկ հաջորդ 8 տարիների ընթացքում 50 տոկոսով վճարելու արտոնության մասին է:

Հայաստանի բանկային համակարգի մասին խոսելիս, HSBC բանկ Հայաստանի գլխավոր գործադիր տնօրենն ընդգծեց, որ ռիսկերի կառավարման առումով դրական շատ բան է կատարվել հատկապես այս տարի, եւ որ ինքը ողջունում է Կենտրոնական բանկի նախագահ Տիգրան Սարգսյանի քաղաքականությունն այս հարցում: Ինչ վերաբերում է հայ գործարարներին ընդհանրապես, ապա, ըստ Չարլզ Գրեգորի, նրանք սկսել են գործարար պլաններն ավելի մեծ ճշգրտությամբ կազմել եւ մարքեթինգին լուրջ ուշադրություն դարձնել, ինչը բացակայում էր նախորդ տարիներին:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Գիտահետազոտական ինստիտուտը փոքր ծավալներով, բայց շարունակում է աշխատել

Երեւանի մաթեմատիկական մեքենաների գիտահետազոտական ինստիտուտում այսօր աշխատում է 360 հոգի՝ նախկին աշխատողների մոտ 10 տոկոսը: Բայց ինստիտուտը շարունակում է աշխատել ու նոր ծրագրեր կազմել:

ՀՀ նախագահի մրցանակին արժանացած աշխատանքներից մեկը ինստիտուտի գլխավոր ինժեներ, ԳԱԱ ակադեմիկոս Արման Քուչուկյանի ղեկավարած խմբի «ՀՀ պետական հիմնարկների էլեկտրոնային կառավարման համալիրի բժշկական հաստատությունների ՄԻԴԱՍ համակարգն» է: Սրա հիմնական նպատակը պետպատվերով կատարված առողջապահական ծառայությունների ինֆորմացիայի հավաքումն է, ըստ որի պետք է վերլուծվեն կատարված բուժաշխատանքները եւ փոխհատուցվեն ծախսերը:

Աշխատանքները կատարվել են Պետական առողջապահության գործակալության պատվերով եւ օտարերկրյա կազմակերպությունների դրամաշնորհով:

Համակարգի ստեղծումը ինստիտուտում համարում են որպես մեկ շենքի բաղկացուցիչ մաս: Ինստիտուտում կատարվել են նաեւ այլ աշխատանքներ՝ կենսաթոշակային, «Փարոս», զբաղվածության ավտոմատացման համակարգերը եւ այլն: Ըստ կատարողների դրանց ձեռագիրը նույնն է, նույն մարդիկ են կազմում: Դա ծրագրավորողներին թույլ է տալիս մեկ անգամ գրած ծրագիրը հնարավորության դեպքում օգտագործել այլ համակարգի համար: Արդյունքում աշխատանքն ավելի արագ եւ քիչ միջոցներով է կատարվում:

Ըստ պրն Քուչուկյանի՝ նրանք աշխատողների մեծ բազա ունեն: «Մենք պահպանել ենք ինստիտուտի ամենակենսունակ, փորձառու մասը, ասաց նա: Այսօր աշխատողներն ավելի քիչ են, քան նախկինում, բայց այդ մարդիկ հիմա գուցե մի քանի անգամ ավելի աշխատանք են անում»:

Այսօր ինստիտուտում համակարգ են ստեղծում դպրոցականների համակարգչային ուսուցման համար: Աշխատանքը նրանք դիտում են որպես անապահով խավին ուղղված մի ծրագիր, քանի որ ֆինանսական լավ պայմաններում գտնվող ընտանիքներում երեխաները հիմնականում համակարգչից օգտվելու հնարավորություն ունենում են:

Աշխատանքներից մյուսը, որ կատարվում է ինստիտուտում, կույրերի համար է: Ծրագիրը տեսողության խնդիրներ ունեցողներին հնարավորություն է տալիս համակարգչի միջոցով գիրք, թերթ, ինտերնետ ընթերցել, նամակ գրել, կարդալ, նույնիսկ շախմատ խաղալ: «Այժմ կույրերի հատուկ դպրոցում ունենք ուռուցիկ տառերով գրված ընդամենը մի քանի հնացած գիրք, ասաց աշխատանքների ղեկավարը, մնացած ինֆորմացիան ստանում են դաստիարակների պատմածը լսելով»: Աշխատանքները կատարվում են առանց ֆինանսավորման, բայց պարոն Քուչուկյանը գտնում է, որ իրենք կույրերից գումարներ ստանալու ակնկալիք չպետք է ունենան: Միակ խնդիրը, որ ունեն, կույրերի դպրոցներում համակարգիչների տեղադրումն է, եթե դա արվի, իրենք համակարգն անվճար կներդնեն:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Սեյսմոլոգների նիստ Սպիտակում

Սպիտակի աղետալի ողբերգության 15-րդ տարելիցի միջոցառումների շրջանակներում, Սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայության (ՍՊԱԾ) գործակալության հյուսիսային բաժանմունքի աշխատակիցների հրավերով կայացավ Հայկական սեյսմոլոգիական եւ երկրի ֆիզիկայի ընկերակցության (ՀՍԵՖԸ) արտագնա նիստը: Ինչպես տեղեկացրեց ընկերակցության մամլո ծառայությունը, նիստում ելույթ է ունեցել ընկերակցության նախագահ, պրոֆեսոր Սերգեյ Բալասանյանը՝ անդրադառնալով հետեւյալ հարցերին՝ 1. ընկերակցության հիմնախնդիրները եւ նպատակները, ներառյալ Սպիտակի ողբերգության հետ կապված միջոցառումների անցկացումը, 2. ընկերակցության մասնակցությունը ՀՀ տարածքում եւ Երեւանում սեյսմիկ ռիսկի նվազեցմանը, պետական երկու երկարաժամկետ ծրագրերի կատարմանը, օրենսդրական հիմքի զարգացմանը, 3. Հայաստանի գիտական ներուժի ներգրավումը սեյսմիկ պաշտպանության խնդիրների լուծմանը՝ սկսած հիմնարար գիտությունների ներկայացուցիչներից (մաթեմատիկոսներ, ֆիզիկոսներ, քիմիկոսներ) մինչեւ հասարակական եւ այլ գիտությունների ներկայացուցիչներ, 4. ընկերակցության միջազգային համագործակցության ընդլայնումը, վերը նշված պետական ծրագրերի կատարման համար ֆինանսական ներդրումներ ներգրավելու նպատակով, 5. Հայաստանում սեյսմիկ պաշտպանություն ապահովելու նպատակով համագործակցություն հասարակական, պետական եւ մասնավոր կառույցների հետ:

ՀՍԵՖԸ-ի արտագնա նիստի ընթացքում հնարավոր չեղավ խուսափել ՍՊԱԾ-ի հյուսիսային բաժանմունքի աշխատակիցների այն հարցերից, որոնք վերաբերում էին ներկայումս ՍՊԱԾ-ում տիրող աղետալի իրավիճակին: Ինչպես նշում էին ելույթ ունեցող աշխատակիցները՝ այդ վիճակը ստեղծվել է վերջին տարվա ընթացքում ՍՊԱԾ-ին պետական կառավարման մարմնի կարգավիճակից զրկելու եւ սեյսմիկ պաշտպանության հետ կապ չունեցող Արտակարգ իրավիճակների վարչությանը հանձնելու հետեւանքով: Նրանց կարծիքով, այդ քայլը ճիշտ չէ թեկուզ ձեւական իրավական տեսակետից: Համաձայն սահմանադրության եւ ՀՀ օրենքների, կառավարությանն առընթեր վարչության կազմում չի կարող լինել գործակալություն, այն էլ ազգային ծառայություն: Բացի այդ, չէ՞ որ երբեք եւ ոչ մի երկրում սեյսմիկ ծառայությունը քաղաքացիական պաշտպանության համակարգում չի գտնվել, քանի որ դրանք պետական գործունեության բոլորովին տարբեր ոլորտներ են: Ելույթ ունեցողները շեշտում էին, որ 1991-2002 թթ., ամենածանր պայմաններում, Հայաստանում ստեղծվեց սեյսմիկ պաշտպանության ժամանակակից համակարգ, որն արժանացավ ամենաբարձր գնահատականին: Իսկ վերջին տարվա ընթացքում ՍՊԱԾ-ի զարգացումն ընդհատվել է, համակարգը սրընթաց անկում է ապրում:

Այդ կապակցությամբ պրոֆեսոր Բալասանյանը հայտնեց, որ «պետք է ոչ թե առճակատման գնալ կառավարության հետ, այլ շարունակել բացատրել մեկ տարի առաջ ընդունված որոշման անկատար լինելը: Մենք ՍՊԱԾ ստեղծողներս եւ կառավարությունը, խորապես շահագրգռված ենք Հայաստանի անվտանգության ապահովման հիմնախնդրում: Անհնար է պատկերացնել անգամ, որ սեյսմավտանգ գոտում որեւէ կառավարություն որոշի վերացնել գործող սեյսմիկ պաշտպանության համակարգը: Համոզված եմ, որ դա չի ցանկանում նաեւ Հայաստանի կառավարությունը, առավել եւս Սպիտակի աղետից հետո...»:

Ամփոփելով արտագնա նիստը, ելույթ ունեցողները հույս հայտնեցին, որ գոնե այսօր հնարավոր կլինի ընդհանուր ուժերով համոզել կառավարությանը, դուրս բերել սեյսմիկ պաշտպանության համակարգն առկա ծանր վիճակից՝ շարունակելով համակարգի հետագա զարգացումն ի բարօրություն մեր ժողովրդի եւ երկրի:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԹ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆախս՝ 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

Տիգրան Նաղդալյանի սպանության գործով երեկվա նիստի հենց սկզբում դատարանում հայտնվեց գործով ամբաստանյալ Հովհաննես Հարությունյանի (Ապերի) կինը՝ դատակոչված վկա Գայանե Մելքոնյանը: Նա պատճառաբանելով, որ հեռախոսազանգերով իրեն անընդհատ ահաբեկում են, ցանկություն հայտնեց ցուցմունք տալ:

Վկա Գայանե Մելքոնյանը դատարանին ներկայացրեց 6 ամիս իր մոտ պահված մի գրություն, որը, ըստ տկն Մելքոնյանի, գրել է Ապերը:

Մեղադրող Զելիմ Թադեւոսյանը, իրավիճակը ոչ սովորական որակելով, միջնորդեց փոփոխել ապացույցների հետազոտման սահմանված կարգը: Նախ լսել վկա Գայանե Մելքոնյանին, ապա նոր միայն անցնել ամբաստանյալ Հովհան- վկայի ցուցմունքի համաձայն, Մելքոնյանը լուր է ստացել Ապերից խնդրանքով իր հետագա անելիքը ճշտել Արմեն Սարգսյանից: Տեղեկատվության փոխանակումից հետո Արմեն Սարգսյանի քեռու կին Մանիկ Վարդանյանը լուր է բերել (ենթադրվում է՝ Արմենից), թե Ապերը պիտի աշխատի չբռնվել, բռնվելու դեպքում էլ ամեն ինչ վերցնել իր վրա: Այնուհետեւ Գայանե Մելքոնյանը գնացել է Արարատ, տեսել Արմեն Սարգսյանի մորը՝ տկն Գրետային եւ դիմել օգնելու խնդրանքով:

Արանից հետո չստանալով օգնություն, իր իսկ խոսքերով, Մելքոնյանը համոզվել է, որ Ապերին ոչ ոք չի պատրաստվում օգնել, դրա համար էլ իր ամուսնուն լուր է ուղարկել, թե ոչ մեկի վրա հույս մի դիր: Երկրորդ անգամ Արարատ Ապերի կինը գնացել է ամուսնու ծերբակալ- կածելով վերցրել է զուգահեռ հեռախոսափողը եւ լսել, թե ինչպես Արմենը դիմելով Ապերին ասում է, որ ազգի մեջ թասիբովն ինքն ու Ապերն են: Իր լսած մի քանի բառ խոսակցությունից Գայանե Մելքոնյանը հասկացել է, որ երեւի մինչեւ Նոր տարի ինչ-որ բան պիտի լինի, որի համար երինջ պիտի մորթեն: Ըստ Գայանե Մելքոնյանի, Ապերն անջատել է հեռախոսը: Իսկ երբ եկել է երկրորդ զանգը, Ապերը բղավել է, որ հեռախոսը չվերցնի: Այն հարցին, թե ինչ էր ասում Արմեն Սարգսյանը, Ապերը կնոջը պատասխանել է, թե խմած էր, հենց այնպես խոսում էր:

Արդեն դատարանում այն հարցին, թե ինչու տկն Գրետան պիտի օգներ թաքցնել Ապերին, վկան պատասխանեց, որ, ըստ իրեն, Արմենն էր այս ամենը կազմակերպել: Իր ամուս-

Արտահերթ ցուցմունք տվեց Ապերի կինը՝ Գայանե Մելքոնյանը

Պարզվեց նաեւ, որ գործով կա անջատված մաս

նես Հարությունյանի հարցաքննությանը: Թադեւոսյանը միջնորդեց նաեւ դատարան ներկայացնել ամբաստանյալ Արմեն Սարգսյանին, որը դատարանի որոշմամբ հեռացվել է ամբաստանյալների ցուցմունքների ժամանակ:

Դատարանը որոշեց ապահովել ամբաստանյալ Արմեն Սարգսյանի ներկայությունը դատական նիստին: Իսկ երբ դատարան բերվեց Արմեն Սարգսյանը, դատավորը որոշեց հարցաքննել վկա Գայանե Մելքոնյանին: Այս կապակցությամբ Արմեն Սարգսյանի պաշտպան Ռոբերտ Գրիգորյանը հայտարարեց, որ Ապերի հարցաքննության հետաձգումը եւ նրա կնոջ ցուցմունք տալը չի բացառում, որ բարոյական ճնշում լինի Ապերի վրա: Ըստ Գրիգորյանի կարծիքի, վկային տվյալ պահին հարցաքննելը կարող է բացառապես ուղղորդող նշանակություն ունենալ, քանի որ նրանից հետո կհարցաքննվի Հովհաննես Հարությունյանը:

Չնայած դրան, դատարանն արդեն որոշում էր կայացրել վկային հարցաքննելու, ուստի սկսեց ցուցմունք տալ Գայանե Մելքոնյանը: Նա պնդեց իր նախաքննական ցուցմունքները: Վկան նշեց, որ պարտավոր է համարում պաշտպանել իր ամուսնուն եւ միեւնույն ժամանակ իրեն թույլ չի տա կեղծ ցուցմունք տալ Արմենի դեմ:

Վկան սկսեց հենց այն պահից, երբ Ապերին հետախուզում հայտարարելու ժամանակ նա փախել է տնից: Այդ պահին կնոջ այն հարցին, թե ինչ կապ ունի Տիգրան Նաղդալյանի սպանության հետ, Ապերը պատասխանել է. «Արմենի կեղտերն են քաշում»: Այնուհետեւ, վելուց հետո խնդրելով դատապաշտպան գտնել: Իսկ երբ ձերբակալվել է Արմեն Սարգսյանը, տկն Գրետան գնացել է Ապերենց տուն եւ դատապաշտպան առաջարկել: Գայանե Մելքոնյանը, չհավանելով դատապաշտպանի վերաբերմունքը, հրաժարվել է նրա ծառայությունից՝ ընտրելով մեկ այլ դատապաշտպանի՝ Հոկտեմբեր Քարամյանին:

Խոսելով դատարան ներկայացված երկտողի մասին, վկան նշեց, որ երկտողը վեց ամիս պահել է տանը: Ըստ նրա, գրության հեղինակն Ապերն է: Բովանդակությունը մոտավորապես հետեւյալն է: Ապերը գրել է, թե այսպես շարունակվելու դեպքում իրեն փաստացի ստիպում են լինել պատվիրատու: Ըստ գրության, պետք է անպայման խոսվեր տկն Գրետայի հետ, քանի որ պատվիրատու լինելը շատ վտանգավոր է: Այնուհետեւ գրության մեջ նշվում է, թե Ապերը հետախուզման մեջ եղած ժամանակ ուրիշի տներում թաքնվելիս էլ չի դիմանա, ամեն մի թխկոց իր համար մահ է: Գրելով Գրիգոր Պետրոսյանի մասին, Ապերը գրության մեջ նշել է, որ վերջինը կարող է զենքերի մասով հրաժարվել եւ ամեն ինչ գցել իր վրա:

Հարցերին ի պատասխան վկան նշեց, որ Ապերը պատվիրատու չէ: Նա մեղավոր է այնքանով, որ զումարն Արմեն Սարգսյանից վերցրել եւ տվել է Գեղամ Շահբազյանին: Գայանե Մելքոնյանը, անդրադառնալով մինչեւ Տիգրան Նաղդալյանի սպանությունը եղած հեռախոսազանգերին, նշեց, որ դեկտեմբերի 23-ին կամ 24-ին ուշ գիշերը Արմեն Սարգսյանը զանգել է Ապերին: Քանի որ զանգը բավականին ուշ ժամի էր, Գայանե Մելքոնյանը կասնու նամակով էլ ինքը համոզվել է, որ պատվիրատուն Ապերը չէ: «Իսկ թե ո՞վ է պատվիրատուն» հարցին Գայանե Մելքոնյանը պատասխանեց՝ Արմեն Սարգսյանը:

Վկային հարցեր ուներ նաեւ ամբաստանյալ Արմեն Սարգսյանը: 1-2 ճշգրտող հարցից հետո Սարգսյանը որոշեց հարցեր չտալ՝ պատճառաբանելով, թե ամոթ է: Գայանե Մելքոնյանն էլ ի պատասխան նշեց, որ ամաչելու շատ բաներ ունի Արմեն Սարգսյանը: Ապա պարզաբանեց, որ նկատի ուներ Արմեն Սարգսյանի պատճառով իրենց ընտանիքի մատնվելը:

Վկայի հարցաքննությունից հետո հայտարարվեց ընդմիջում, որից հետո ամբաստանյալ Արմեն Սարգսյանն արդեն դահլիճում չէր: Այսինքն՝ դատարանը վերադարձավ ապացույցների հետազոտման նախկին կարգին: Սարգսյանի պաշտպան Ռոբերտ Գրիգորյանը հանդես եկավ հայտարարությամբ: Նա նշեց, որ այսպես ասած ամբաստանյալներին մշակում են: Այս կապակցությամբ դատավոր Սամո Արամյանը բացառիկ նորություն հայտնեց՝ նշելով, որ իր որոշմամբ թույլատրված է մեկուսարանում հարցաքննել ամբաստանյալներից ոմանց, քանի որ կա գործով անջատված մաս: Թե ինչ է քննվում անջատված մասով, անհայտ է:

Դատավարությունը պետք է շարունակվեր Հովհաննես Հովհաննիսյանի ցուցմունքներով, բայց քանի որ պաշտպան Լուսնթագ Բադալյանը հայտնեց, թե վատ է զգում իրեն, նիստն ընդմիջվեց մինչեւ հինգշաբթի:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Նաիրի Հունանյանը դարձյալ «շատախոսում» է

Երեկ Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանում շարունակվեց «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով դատավարությունը: Նիստին ներկա չէր Վազգեն Սարգսյանի իրավահաջորդի շահերի պաշտպան Օլեգ Յունոշեւը:

Ամբաստանյալ Կարեն Հունանյանը սկզբից եւեթ միջնորդեց անջատված մասը կցել այս գործին՝ անհեթեթ համարելով անջատված մասի գոյությունը: Դրան ի պատասխան դատավոր Սամվել Ուզունյանն ասաց, որ դատարանը նման գործառույթ չունի:

Այնուհետեւ ամբաստանյալ Վռամ Գալստյանը հրաժարվեց իր պաշտպանի՝ Արարատ Բագրատունու ծառայությունից՝ նշելով, որ պաշտպանը լավ չի ներկայացնում իր շահերը: Վռամ Գալստյանն ընդհանրապես հրաժարվեց պաշտպանությունից՝ կրկին ասելով, որ վերջին ժամանակներում իր նկատմամբ նորից բռնություններ, ներարկումներ են կատարվում:

Դատավորը տեղեկացրեց, որ դատարանը ստացել է Վռամ Գալստյանի խցակիցներից գրություն, որ Գալստյանն իրեն ագրեսիվ է պահում: Ամբաստանյալը ժխտեց՝ ասելով, որ խցակիցներին բերեն դատարան, որտեղ եւ թող ասեն իր ագրեսիվության մասին:

Ամբաստանյալ Նաիրի Հունանյանն իր հերթին դատարանին տեղյակ պահեց, որ օրեր առաջ անջատված ռադիոն արդեն միացվել է: Ամբաստանյալն ավելացրեց, որ մշակել է որոշակի մեթոդ, որպեսզի իր գրություններն ու դիմումները մեկուսարանից չկորչեն եւ հասնեն հասցեատերերին: Պարզվում է, ըստ Հունանյանի, այսուհետեւ մենք ստիպված կլինենք իր բոլոր տարաբնույթ նամակագրությանը տեղեկանալու նախօրոք: Այս կապակցությամբ որոշակի դժգոհություններ եղան:

Չնայած դրան, Հունանյանը շարունակեց, որ Վռամ Գալստյանի դեմ բռնություններն ինքն ընկալում է որպես իր նկատմամբ կիրառված: Հունանյանը չի կասկածում նաեւ, որ Գալստյանը ենթարկվել է բռնությունների, բայց դրանց կապակցությամբ միջնորդություն չարեց, քանի որ դատավարության որոշ մասնակիցներ բացակայում էին:

Այնուհետեւ դատարան հրավիրվեց փորձագետ Շավարշ Գեւորգյանը, որն իրականացրել է Արմենակ Արմենակյանի դիակի դատաբժշկական փորձաքննությունը:

Ա. Հ.

ՍՅՈՒՆԻՔ

«Խաղահրապարակում» տիֆն է, «կենտրոնական պաշտպանը»՝ քլորը

«Ազգի»՝ «Մեղրիում արձանագրված տիֆի անցանկալի ալիքումից որքանո՞վ են պաշտպանված Սյունիքի մյուս տարածները եւ ինչպիսի՞ն է օպերատիվ վիճակը» հարցին մարզպետարանի առողջապահության եւ սոցիալական պաշտպանության վարչության պետ Աշոտ Ծատրյանը պատասխանեց. «Արդեն 6-7 օր հիվանդության նոր արձանագրումներ չկան: Ի դեպ, ե՛ւ մարզային, ե՛ւ հանրապետական կառույցները շատ արագ եւ համալիր միջոցառումներով արձագանքեցին. օպերատիվ վիճակը վերահսկում է մարզպետ Էդիկ Բարսեղյանը, նախարարության գործուղումով տեղում աշխատում են համապատասխան մասնագետներ, լրացվում է լաբորատորիաների եւ հիվանդանոցների դեղորայքային բազան, պարբերաբար տրվում են մեթոդական ցուցումներ: Ամփոփեմ. տագնապի լուրջ առիթ չկա, վիճակն ամբողջովին վերահսկելի է»: Իսկ՝ «ճշտվա՞ծ է՝ վարակի աղբյուրը եւ վարակի տարածման ուղին ջուրը չէ՞» հարցի առնչությամբ Ա. Ծատրյանը պարզաբանեց. «Աղբյուրը դժվար է հաստատ վկայակոչել, բայց խմելու ջրով տարածումը բնավ էլ չի բացառվում: Ներքին ցանցի վիճակն օրհասական է ողջ մարզում: Մեր ծառայություններն էլ հաճախ, այո, ցավալիորեն հաճախ ստիպված են պայքարել հետեւանքների դեմ: Օրինակ, մաքրող կայանների արդի վիճակով ջրի վարակազերծման մասին խոսելը շատ է հարաբերական: Ակնկալում ենք, որ կառավարությունում ի վերջո միջոցներ կգտնվեն...»:

Գորիսի հիգիենիկ հակահամաճարակային կայանի բժիշկ Լենա Մալինցյանն էլ տեղեկացրեց, որ «ջրավերցման կետերի նմուշների ամենօրյա մանրէաբանական հետազոտությունը, հիվանդանոցներից եւ պոլիկլինիկաներից պարբերաբար ստացվող հաղորդումները վկայում են, որ վիճակը հանգիստ է»: «Իսկ քլորի չարաշահում չկա՞» հարցի պատասխանն էր. «Առաջին սպառման կետում եւ ներքին ցանցում մնացորդային քլորը միշտ էլ թույլատրելի նորմայի սահմաններում է»:

Զրուցում ես, լսում բոլորին, հավատում, հասկանում, որ նրանք ամենազոր չեն կարող լինել, քանի դեռ հողի տակ խմելու ջուրն ու կոյուղին «սերտ հարաբերությունների» մեջ են:

Հիմա «խաղահրապարակում» տիֆն է, կենտրոնական պաշտպանը՝ քլորը: Հարց՝ քափո՞ւր է արդյոք... պահեստայինների նստարանը...

ԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ
Գորիս

«Արարատ» կոնյակի-գինու-օղու կոմբինատն այսօրվանից սկսում է...

Սկիզբը՝ էջ 1

«Արարատ» կոնյակի-գինու-օղու կոմբինատի մառաններում թանձր գինեհոտով ներծծված օդում նաեւ հնության բուրմունքն ես շնչում: Եվ որքան հին են գինին ու կոնյակը, այնքան ավելի ազնվություն ու ջերմություն են ամբարում: Այգեգործությունը հայերիս համար հնագույն զբաղմունք է, որ հազարամյակների ընթացքում հմուտ խաղողագործների շնորհով արվեստի է վերածվել: Հայկական գինու ու կոնյակի մեծ համբավը նաեւ միայն մեր տարածքի համար առանձնահատուկ խաղողի տեսակների գոյությամբ է պայմանավորված: Մասնագետների համոզմամբ, Կարմիր բլուրում հայտնաբերված խաղողի ածխացած սերմերը վկայում են, որ օրինակ, «Ոսկեհատ», «Գառան դմակ», «Մսխալի» տեսակները բացառապես տեղական ծագում ունեն:

Հնագույն ավանդույթներ ունեցող «Արարատ» կոմբինատում փաստորեն 10 տարի ոչ մի ներդրում չի կատարվել, եւ ձեռնարկությունն անգործության էր մատնվել: Արդեն 2 տարի «Մուլտի գրուպի» հիմնադիր-նախագահը նախաձեռնել է քայքայված ձեռնարկության վերակենդանացման դժվարին առաքելությունը: Կոմբինատի մասնաշենքերում եռուն շինարարություն է՝ դրանք ոչ միայն վերանորոգվում են, այլեւ ճարտարապետների ու ազգագրագետների ակտիվ մասնակցությամբ փորձ է արվում վերականգնել գործարանի նախկին տեսքը: Տարածքում, ուր այսօր տեղավորված է «Արարատը», շատ վաղուց եղել է պարսիկ խանի «կիսավեր» պալատը: 1877 թ. Ներսես Թաիրովը տարածքը գնել է քաղաքային իշխանություններից եւ գինու եւ օղու արտադրություն ձեռնարկել: Հետագայում, 1898 թ. ձեռնարկությունն անցնում է ռուս արդյունաբերող Նիկոլայ Շուստովի ձեռքը, ում արտադրած կոնյակը վայելել են ռուս կայսրերն ու եվրոպացիները:

1920 թ. առաջին հանրապետության կառավարությունն ազգայնացրեց գործարանը: Ավելի ուշ, «Արարատ» տրեստ վերանվանված ձեռնարկությունն ավելի քան 36 մառաններ ունեցավ՝ հայտնի բարձրորակ գինիներով: Այսօր մայր գործարանի մառաններում կաղնե տակառների մեջ նիրհում են 1913 ծննդյան տարեքով խաղողից պատրաստված գինիներ: Շատ շուտով ձեռնարկությունն իր հարկի տակ զբոսաշրջիկների, ինչու չէ, նաեւ բարձրաստիճան հյուրերի կընդունի:

Կոմբինատն սկսել է 3-5, 7-10, 15, 20, 25, 35 տարիների հնության կոնյակի 6 տեսականիների արտադրությունը: Դրանք բոլորը «Նոյ» են անվանվելու, իսկ ամենատարեցը՝ 35-ամյան՝ «Նոյ տիրակալ»: Գագիկ Ծառուկյանը խոստանում է, որ Հայաստանից կոնյակի արտահանումը Եվրոպա ու ԱՊՀ երկրներ, բազմապատկվելու է: Արդեն պայմանագրեր են կնքվել այդ ուղղություններով այս տարի կոնյակի 2 մլն շիշ արտահանելու վերաբերյալ:

PHOTOLURE Լրագրողները շատ հարցեր ունեին Գ. Ծառուկյանին տալու

Այս տարի կոմբինատը պատրաստվում է մթերել 5-7 հազար տոննա խաղող, հեռանկարում ծավալներն ընդլայնվելու են: Ինչ վերաբերում է մրցակցությանը, ապա «Մուլտի գրուպի» հիմնադիր-նախագահի կարծիքով, տարաբնույթ մրցակցություններից սպառողը միայն շահում է, քանի որ տնտեսվարողը հարկադրված է անընդհատ ապրանքի որակը բարձրացնելու ուղիներ որոնել: Մյուս տարի Գագիկ Ծառուկյանը մտադիր է վարձակալել կամ գնել 250-300 հա խաղողի այգիներ՝ հումքի հայթայթմանն անմիջական մասնակցություն ցուցաբերելով:

Ասենք, որ «Արարատ» տրեստի ապրանքանշանը հեղինակել է Մարտիրոս Սարյանը: Գործարանի մեծ համբավին արժանի այդ ստեղծագործությունն այսօր էլ կոմբինատի անփոփոխ խորհրդանշանն է: Իսկ Հայաստանի խորհրդանշանը, ինչպես հավաստացնում է Գագիկ Ծառուկյանը, դառնալու են «Մուլտի գրուպի» կոնյակը եւ նրա մյուս արտադրատեսակները:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Անչափ պատասխանատու ճանապարհ...

ՌԱԿ ծննդյան հանգրվանի առիթով

Հայ քաղաքական կյանքի ամենակայուն եւ ազդեցիկ գործոններից մեկը Ռամկավար Ազատական կուսակցության գոյավորումն ու գործունեության հաստատումն է: ՌԱԿ-ի ծննդյան եւ կազմավորման առաջին հանգրվանը ձգվում է դեպի Արմենականությունը, դեպի հեռավոր 1885 թ. աշունը, երբ ազգային մեծանուն գործիչներ Մ. Խրիմյանի եւ Մ. Փորթուգալյանի ազատաշունչ գաղափարներով դաստիարակված սաները Խսրի տան մեջ հիմնադրեցին Արմենական կուսակցությունը: Արմենականների ծնունդն օրինաչափ հետեւանքն էր Վասպուրականում 1870-1880-ական թթ. ազգային-քաղաքական, կրթական-մշակութային կյանքի բուռն վերելքի, որը նախորդ շրջանում Կ. Պոլսի պատրիարքարանի մեջ սահմանափակված Հայկական հարցը փոխադրեց գավառ, ուր այն ժողովրդականություն ձեռք բերեց եւ հայ ազգային-քաղաքական անդրանիկ կուսակցությունը կազմավորեց:

Արմենականներին էր վիճակված արեւմտահայ իրականության մեջ սկսել կազմակերպված ազատագրական գաղափարաքաղաքական արշավը, ապա զինակուտակման եւ զինավարժական աշխատանքները: Արմենականների ցանած ազատության սերմերն էին, որ շատ շուտով արմատակալեցին մի ողջ սերնդի հոգում:

Արմենականների առաջնորդությամբ այդ սերունդն արդեն խորապես գիտակցում էր, թե ինչու է զենք բարձրացնում եւ 1896 թ. դիմադրական ծանր մարտերում իր կյանքը գիտակցաբար դրեց հայրենիքի զոհասեղանին: Հաջորդ հանգրվանը Հայ սահմանադիր-ռամկավար կուսակցության կազմավորման գործընթացն է (1908 թ.): Սահմանադիր-ռամկավարներն իրենց ծրագրում նշում էին, որ կուսակցության գործունեության գլխավոր նպատակը ժողովրդի գերիշխանության հաստատումն է: Կուսակցությունն իր դրոշի տակ էր համախմբելու պարտաճանաչ հայ հարուստին, ժրաջան հայ աշխատավորին, գիտակից հայ մտավորականին եւ, հենվելով մեր ժողովրդի բնածին ռամկավարական խառնվածքի վրա, ձգտելու էր հասնել համազգային միակամության: Ինչպես արմենականների, այնպես էլ ռամկավարների ծրագրում իսպառ բացակայում էր դասակարգային պայքարի գաղափարը, ինչպես նաեւ սոցիալիստական վարդապետության քարոզը: Ռամկավարների ղեկավարները բացառապես արեւմտահայեր էին, եւ կուսակցության գործունեությունը հիմնականում կենտրոնացավ Արեւմտահայաստանում: Թեեւ կուսակցության կենտրոնը Կ. Պոլսում էր, սակայն ռամկավարների ակտիվությունը ծավալվեց Վան-Վասպուրականում, ուր նախկին արմենականները գերակշիռ մեծամասնությամբ անցան ռամկավարների շարքերը: ՀՍՌԿ-ն օրգանական շարունակությունը եղավ Վանի Արմենական կուսակցության, եւ պատահական չէ, որ ռամկավար ղեկավարների եւ գործիչների միջեւ ակնառու դեր էին կատարում նախկին արմենականները:

1915 թ. ապրիլյան տագնապալի օրերին ռամկավար գործիչներն ու մարտիկները կարեւորագույն, անփոխարինելի նպաստը բերեցին Վանի հերոսական ինքնապաշտպանությունը հաղթանակով ավարտելու գործում: Ինքնապաշտպանության զինվորական մարմնի պետը եւ փաստացի ղեկավարը եղավ փորձառու հայդուկ Արմենակ Եկարյանը (նախկինում նշանավոր արմենական): Արդարության դեմ չմեղանչելու համար պետք է ընդգծել, որ Վանը փրկվեց շնորհիվ հայ քաղաքական բոլոր ուժերի համերաշխ եւ կազմակերպված գոյակցության:

Հայ քաղաքական իրականության (Արմենականությունից ձգվող) երրորդ հանգրվանը 1921 թ. հոկտեմբերի 1-ին Կ. Պոլսում մի շարք համախոհ քաղաքական ուժերի համաժողովում Ռամկավար Ազատական կուսակցության կազմավորումն է: ՌԱԿ-ի կազմավորումը տեղի ունեցավ հայ քաղաքական իրականության ամենամռայլ պահին, երբ հայաթափվել էր ողջ Արեւմտահայաստանը, իսկ ջարդի եւ կորստի մատնված արեւմտահայության բեկորները դեգերում էին արաբական անապատներում:

Սակայն անգամ այսպիսի հուսաբեկ մթնոլորտում ՌԱԿ-ն արիություն ունեցավ իր առաջին իսկ պատգամավորական ժողովի օրակարգում դնելու արեւմտահայության դատի հետապնդման գաղափարը: ՌԱԿ-ը, ի տարբերություն այլոց, արդարացի եւ իմաստուն դիրքորոշում որդեգրեց Խորհրդային Հայաստանի նկատմամբ, գտնելով, որ «Արեւմտյան Հայաստանի դատին անկախ օրկանով մը հետապնդման հետ միաժամանակ աջակցիլ եւ մեր ուժերը տրամադրել հայկական կառավարութեան, Հայաստանի տնտեսական եւ բարոյական վերաշինութեան, ինչպէս նաեւ հայ ժողովուրդի ֆիզիքական պահպանման աշխատանքին համար»:

1920-30-ական թթ. ՌԱԿ-ը ձեռնամուխ եղավ բազմահազար եւ հարյուր հազարավոր գաղութահայերի կյանքի կարգավորմանը՝ նախ եւ առաջ ձգտելով աշխարհասփյուռ հայության զանգվածներին փրկել ուծացման վտանգից, նրանց պահել հայաշունչ եւ հայաոգի միջավայրում:

Շուրջ 70 տարի շարունակ գործելով սփյուռքում, ՌԱԿ-ը բարեկամական հարաբերություններ է պահպանել Հայաստանի խորհրդային վարչակարգի հետ, դրանով իսկ հնարավորություններ է ընձեռել կարելիության սահմաններում օգնել մայր-հայրենիքին եւ հայրենաբնակ հայությանը, միաժամանակ սփյուռքահայությունը կապված պահելով մայր հողին:

Հատկապես անուրանալի են այն զոհողություններն ու ճիգերը, որ Ռամկավար Ազատական կուսակցության պատասխանատուները կրում են միջազգային հարթության վրա Հայ դատը հետապնդելու ուղղությամբ: Նաեւ ռամկավարների անկեղծ ու անհատնում ջանքերով է, որ այս կարեւոր հիմնահարցի շուրջ սփյուռքում եւ Հայաստանում հայոց քաղաքական կուսակցությունների միջեւ համերաշխ համագործակցության մթնոլորտ է ձեւավորվել ու ձեւավորվում:

1990 թվականից ռամկավարները գործում են նաեւ հայաստանյան քաղաքական իրականության մեջ: Ի տարբերություն այլ կուսակցությունների, ՌԱԿ-ը զերծ է կտրուկ, արմատական գաղափարաքաղաքական շրջադարձերից, աղմկալի եւ ցուցամոլական գործունեությունից: ՌԱԿ-ը պատմության բոլոր փուլերում աչքի է ընկել հանգիստ, հավասարակշիռ, հանդարտ ու կայուն քաղաքական վարքագծով: Իր վերոնշյալ պահվածքով Ռամկավար Ազատական կուսակցությունն էականորեն կարեւոր դեր է խաղում Հայաստանի եւ սփյուռքի հարաբերությունների առավել սերտացման, ինչպես նաեւ հայաստանյան ներքաղաքական կյանքը վտանգավոր ցնցումներից զերծ պահելու գործում:

118-ամյա կենսագրություն ունեցող կուսակցությունն այսօր եւս հաստատակամորեն կանգնած է հայ ժողովրդի պատմական անուրանալի իրավունքների վերականգնման, հայոց պետության անկախության ու ինքնիշխանության ապահովման, սփյուռքահայության իրավունքների հետեւողական պաշտպանության դիրքերում:

Այն կուսակցությունը, որի շարքերում սնվել, դաստիարակվել ու աճել են այնպիսի անհատներ ու ժողովրդական առաջնորդներ, որպիսիք են Մ. Ավետիսյանը, Արմ. Եկարյանը, Փ. Թերլեմեզյանը, Վ. Թեքեյանը, Արտ. Դարբինյանը եւ էլի բազմաթիվ նշանավոր դեմքեր, լավագույն երաշխիքն է հայոց ազատ եւ անկախ պետականության հզորացման, հայ ինքնության եւ ազգային ոգու ամրապնդման, ազգապահպանության ու հայոց պատմական եւ ներկա իրավունքների ճանաչման ու պահանջատիրության:

Արմենականությունից մինչեւ մեր օրերը ձգվող ճանապարհը պատմականորեն բարդ, ծանր ու հակասական իրադարձություններով է լեցուն, նաեւ հպարտալից եւ անչափ պատասխանատու ճանապարհ է...

ԱՐՄԵՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ
Պատմական գիտությունների թեկնածու

ԼՈՒՅՍ ՏԵՍԱՎ

Արտակ Դարբինյանի «Հայ ազատագրական շարժման օրերէն» գիրքը

Հրատարակությամբ «Ազգ» օրաթերթի օրերս «Տիգրան Մեծ» հրատարակչատան տպարանում լույս տեսավ հայ ազատագրական շարժման մասնակից եւ տարեգիր, Արմենական եւ ապա Ռամկավար Ազատական կուսակցության կարկառուն գործիչ Արտակ Դարբինյանի արժեքավոր հուշագրությունը, որ սկզբնաղբյուրային նշանակություն ունի 1885-1937 թթ. հայ ժողովրդի պատմությունը եւ հատկապես հայկական ազատագրական շարժման ընթացքն ուսումնասիրողների համար: Գիրքն առաջին անգամ լույս է տեսել 1947 թ. Փարիզում եւ թե՛

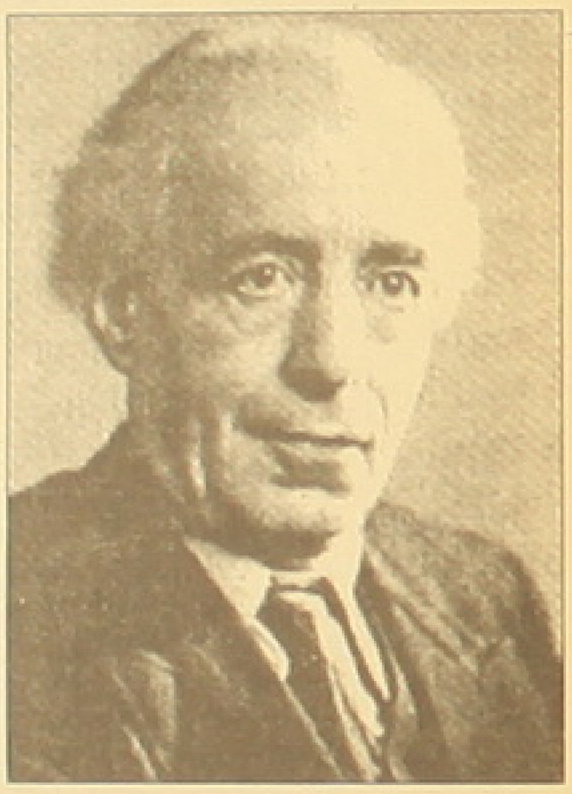

Արտակ Դարբինյան

Հայաստանում, թե՛ սփյուռքում համարվում է հազվագյուտ: Գրքի այս 2-րդ հրատարակության մեկենասն է Չիկագոյից (ԱՄՆ) նվիրյալ ազգային, ՌԱԿ Մ. Նահանգների Արեւելյան եւ Կանադայի շրջանային վարչության անդամ Արսեն Դեմիրճյանը, ի հիշատակ իր հոր՝ Հաճընի 9-ամսյա ինքնապաշտպանության հերոսներից Ռուբեն Երկաթի: Խմբագիրն ու առաջաբանի հեղինակն է ՀՀ հասարակական-քաղաքական պատմության արխիվի տնօրեն Ավագ Հարությունյանը: Գիրքը լաթակազմ է, 389 էջ, լուսանկարների թիվը՝ 83:

Ամբերդ ամրոցը կործանումից փրկելու ծրագիր

Ամբերդ ամրոցն իբրեւ ճարտարապետական համալիր յուրահատուկ է թե՛ ռազմական շինարարության հայկական ոճով ու պաշտպանական ամուր դիրքով, թե՛ շինությունների բազմազանությամբ ու տարածքի մեծությամբ: Շինություններից առանձնապես կարեւոր են ամրոցը, դղյակը, եկեղեցին ու մատուռը, մեծ նշանակություն ունեն նաեւ ամրոցի պատերը, դարպասներն ու բաղնիքները: Գմբեթավոր եկեղեցին կառուցվել է 1026 թվականին, իսկ մատուռի ավերակները հայտնաբերվել են բաղնիքի մոտակայքում՝ հնէաբանական պեղումների ժամանակ: Ենթադրվում է, որ մատուռը կառուցվել է X դարում: Ամրոցի ամբողջական կառուցապատումն ունեցել է երեք հիմնական փուլեր. առաջինը՝ Բագրատունիների ու Զաքարյանների իշխանությունների միջեւ ընկած ժամանակաշրջանն է, երբ կառուցվել է տարածքի մեծ մասը, երկրորդը՝ Զաքարյան իշխանների կողմից Ամբերդի ազատագրումն է, որ ձգվում է մինչեւ մոնղոլական արշավանքների շրջանը, այս ընթացքում կառուցվել են «Նոր պալատը», կիսակոնաձեւ աշտարակը: Երրորդ փուլը ընդգրկում է XIII դարից մինչեւ Ամբերդի կործանման ժամանակաշրջանը. կառուցվել են ամրոցի նոր պատերը:

Ամրոցում բաղնիքի առկայությունն անսովոր երեւույթ է ռազմական կառույցների համար, որը շեշտում է ամրոցի հարստությունն ու ինքնատիպությունը: Գոյության ողջ ընթացքում Ամբերդը ենթարկվել է բազմաթիվ ավերածությունների՝ բնական աղետների ու թշնամիների հարձակումների, որոնց հետեւանքով կործանվել են ամրոցի արեւելյան եւ արեւմտյան պատերը:

Վերջին բնական աղետը, որ մեծապես վնասեց ամրոցին՝ խորացնելով եղած ճաքերն ու բացելով նորերը, 1988 թվականի ուժգին երկրաշարժն էր: Ավերված շինության վրա բացասաբար են անդրադարձել նաեւ առատ տեղումները՝ վնասելով վերին հարկերն ու պատերի չպաշտպանված մյուս հատվածները: Ի լրումն այս ամենի, ամրոցի պատերի վերին շարքերի տեղաշարժված քարերը թուլացել են, եւ դրանց փլուզման վտանգը մեծ է հատկապես առատ անձրեւների շրջանում: Պատերի մի մասն էլ շեղվել է ուղղահայաց դիրքից եւ ամենաթույլ ցնցման դեպքում անգամ դրանց փլուզումն անխուսափելի է: Թեպետ արտաքուստ պատերը թվում են բավականին ամուր, սակայն իրական պատկերը ճիշտ հակառակն է: Ամբերդի տարածքը դիտելիս տպավորություն է առաջանում, թե ամբողջապես լքված է: Այցելության համար նույնիսկ որեւէ

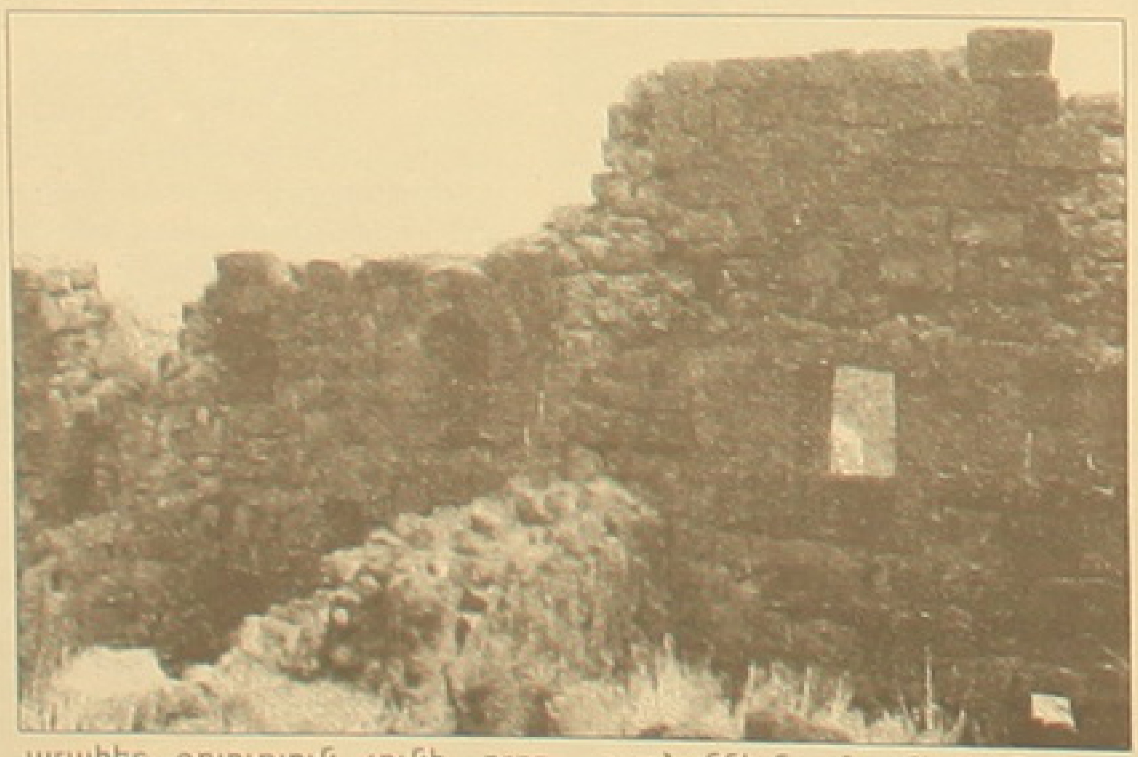

արահետ գոյություն չունի, որոշ հատվածներում պետք է զգուշանալ վնասված պատերի քարերի հարվածից, որոշ տեղերում էլ՝ ձորն ընկնելուց:

Այս աղետալի վիճակը կանխելու եւ ամրոցը փրկելու նպատակով ՀՀ պատմության եւ մշակույթի հուշարձանների պահպանության վարչությունը, «Քարեդարան» հասարակական կազմակերպությունը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի աջակցությամբ ձեռնամուխ են եղել ամրոցի ամրակայման եւ բարեկարգման ծրագրի իրականացմանը:

«Հայաստանում ամենաքիչ ուսումնասիրված պատմական հուշարձաններն ամրոցներն են, մինչդեռ դրանք ամենահետաքրքրականներն են այս ասպարեզում: Ուրախալի է, որ այժմ դրանք ուսումնասիրելու հնարավորություն ունենք, մանավանդ եթե հաշվի առնենք օտարների նկատելի հետաքրքրությունը դրանց նկատմամբ: Հետազոտական մանրակրկիտ աշխատանք ենք կատարում, առանց որի չափազանց մեծ է ամրոցն էլ ավելի վնասելու հավանականությունը, պետք է բացառել ամեն տեսակի ոչ մասնագիտական ու մակերեսային մոտեցումները:

Առաջնային խնդիրը դղյակը փրկելն է, ի դեպ, մինչ օրս վերջինս լիարժեք ուսումնասիրված ու պեղված չի եղել, իսկ այս պահին ամենից վտանգվածն է: Դրամաշնորհը ստանալուն պես կսկսենք դղյակի ամրակայման աշխատանքները, որին կմասնակցեն ճարտարապետներ, հնագետներ, նյութաբաններ եւ այլ մասնագետներ: Ամբերդը եռաշերտ ամրոց է, ուսումնասիրությունների մի հսկա շտեմարան, որ լի է ոչ միայն միջնադարյան ճարտարապետական արվեստի, ռազմական ու պաշտպանական կառույցի մասին նյութերով, այլեւ ինժեներական, հաղորդակցման, ջրամատակարարման, ճանապարհաշինական աշխատանքների հետազոտման ահռելի պաշարով», մեզ հետ զրուցելիս ասաց հուշարձանների պահպանության վարչության պետ Գագիկ Գյուրջյանը:

Ծրագիրն իրականացվում է 2 փուլով եւ կավարտվի 2004 թվականին: Ըստ հաշվարկների, ծրագրի ընդհանուր բյուջեն կազմում է 350 հազար ամերիկյան դոլար:

Ակնկալվում է, որ ծրագրի օգնությամբ հնարավոր կլինի փրկել Ամբերդը կործանումից, ամրացնել ու բարեկարգել ողջ տարածքը, ծավալել գիտական ուսումնասիրություններ՝ լավագույն պայմաններ ստեղծելով զբոսաշրջության զարգացման համար:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՌՈՒՍ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Համալսարանների համագործակցության պայմանագիր

Սլավոնական համալսարանի ռեկտոր Արմեն Դարբինյանը եւ Ռուսաստանի «գլխավոր ռեկտոր» Վիկտոր Սադովնիչին երկուշաբթի օրը ստորագրեցին Ռուս-հայկական համալսարանի եւ Մոսկվայի Լոմոնոսովի անվան համալսարանի համագործակցության պայմանագիր: Այսուհետեւ ՌՀՀ լավագույն ուսանողները եւ ասպիրանտները կունենան ՄՊՀ-ում ստաժավորվելու հնարավորություն: Բայց նրանց նվազ փութաջան ընկերները եւս չեն տուժի. դասախոսություններ կարդալու համար Երեւան կմեկնեն ռուսաստանյան գլխավոր բուհի առաջատար մասնագետները:

Սլավոնական համալսարանն արդեն համանման համաձայնագրեր ունի Ռուսաստանի 20-ից ավելի բուհերի հետ: Բայց ՄՊՀ-ն, անկասկած, առանձնահատուկ տեղ է զբաղեցնում դրանց շարքում: Սադովնիչիի խոսքերով, ՄՊՀ-ի համար եւս դա շատ կարեւոր համաձայնագիր է, քանի որ գնահատում է Ռուսաստանի համար այն կարեւոր առաքելությունը, որ, պարզապես ուսումնականից բացի, ունի Սլավոնական համալսարանը:

Դատելով ըստ ամենայնի, այդ կարեւոր դերն ըմբռնում են նաեւ Ռուսաստանի ղեկավարությունում, մասնավորապես Դաշնային ժողովում: Վերին պալատի նախագահ Սերգեյ Միրոնովն այս օրերին պաշտոնական այցով Մոսկվայում գտնվող Արթուր Բաղդասարյանի հետ հանդիպման ժամանակ հպարտությամբ պատմել է այն օգնության մասին, որ Ռուսաստանի պետությունը ցույց է տալիս ՌՀՀ-ին: Նրա հայ պաշտոնակիցը եւս իր անունից խոստացել է ըստ ամենայնի աջակցել համալսարանին:

Իսկ դեսպանության կողմից Սլավոնական համալսարանի հանդեպ հատուկ վերաբերմունքի վկայությունը դարձավ ՄՊՀ-ում ստորագրման արարողության ժամանակ այդ գերատեսչության լավագույն կադրերի՝ դեսպանորդ-խորհրդական Ռոբերտ Ենանյանի եւ Հայաստանի դիվանագիտական ներկայացուցչության միակ կին դիվանագետ Մարինե Բաբայանի ներկայությունն այն դեպքում, երբ դեսպանությունն ավելի քան երբեւէ ծանրաբեռնված է ՀՀ ԱԺ պատվիրակության եւ առաջին տիկին Բելլա Քոչարյանի այցելությունների կազմակերպական հարցերով: Վիկտոր Սադովնիչին եւ պայմանագրի ստորագրման արարողությանը ներկա գտնվող ՄՊՀ պրոռեկտորները գոհունակությամբ ընդունեցին Հայաստան այցելելու Դարբինյանի (իր անունից եւ երեւանյան համալսարանի ռեկտորի անունից) հրավերը:

Իսկ Արմեն Դարբինյանը Մոսկվայից մեկնեց Բիշքեկ, որտեղ այս օրերին լայնորեն նշում են Ռուս-կիրգիզական համալսարանի 10-ամյակը:

Շատ քիչ ժամանակ է մնացել եւս մեկ հոբելյանի՝ ՄՊՀ 250-ամյակի համար: Այդ բուհի նախկին ուսանող եւ ասպիրանտ Արմեն Դարբինյանն, ի դեպ, արդեն զբաղվում է Լոմոնոսովի անվան ՄՊՀ շրջանավարտների հայկական ընկերակցության ստեղծմամբ:

ԼՈՒՍԻԿ ՂՈՒԿԱՍՅԱՆ
Մոսկվա

ՌՈՒԲԼՈՒ ՓՈԽԱՐԿԵԼԻՈՒԹՅԱՆ 1-ԻՆ ՔԱՅԼԸ

Չինական բանկերն ու ընկերությունները կընդունեն ռուսական ռուբլիներ

Ռուսական արժույթն առաջին քայլն է անում ազատ փոխարկելիության ճանապարհին: Այսօրվանից չինական բանկերին եւ ընկերություններին թույլատրված է ռուսաստանյան գործընկերներից վճարումներ ընդունել ռուբլով: Վճարումներ կընդունվեն նաեւ հյուսիսկորեական վոնով եւ վիետնամական դոնգով:

ՉԺՀ-ում ընդունված «Սահմանամերձ առեւտրի արժութային վերահսկման կանոնադրությունն» ուժի մեջ է մտնում այսօրվանից եւ թույլատրում է դոլարից եւ յուանից բացի ընդունել ռուբլի, վոն եւ դոնգ: «Ֆինանսովիե իզվեստիա» թերթը նշում է, որ կանոնադրության համաձայն չինական բանկերը ռուսական բանկերում կարող են թղթակցային հաշիվներ բացել ռուբլով եւ ստանալ ռուբլիներ:

Չինաստանի իշխանությունները կարծում են, որ նոր կարգը կխթանի ՉԺՀ առեւտուրը հարեւան երկրների հետ: Կոնկրետ ՉԺՀ-Ռուսաստան առեւտրական հարաբերություններում դա տեսականորեն կարող է հանգեցնել դոլարի դուրսմղմանը: Չէ որ չինական ընկերություններին ռուբլով հաշիվներ են պետք ռուսական գազի դիմաց վճարումներ կատարելու համար:

Սակայն ՌԴ ԿԲ ավագ փոխնախագահ Միխայիլ Երշովի կարծիքով, Ռուսաստանում առեւտուր անող չինացիները դժվար թե ռուբլիներ վերցնեն իրենց ապրանքների դիմաց: Նա գտնում է, որ այստեղ դոլարը կշարունակի գերիշխել:

Ինչեւէ: Սա Ռուսաստանից դուրս ռուբլու օգտագործման առաջին դեպքն է: Կարելի է սպասել, որ կսահմանվի նաեւ ռուբլու առեւտրային փոխարժեք: Փորձագետներն ասում են, թե ռուբլու կայունությանը ոչինչ չի սպառնում: Նույնիսկ եթե Չինաստանը ռուսական արժույթի մեծ պաշարներ կուտակի, դա ձեռնտու կլինի Ռուսաստանին, ինչպես որ ԱՄՆ-ին է ձեռնտու դոլարի արտաքին շրջանառությունը:

«Կոնկորդի» հրաժեշտի շրջագայությունը

Տարբեր խավերի պատկանող հարյուրավոր մարդիկ պատմության մեջ իրենց հատուկ տեղն են զբաղեցնելու՝ մասնակցելով հոկտեմբերի 20-ին Մեծ Բրիտանիայում սկսվող «Կոնկորդի» վերջին հրաժեշտի թռիչքներին, տեղեկացնում է «Բրիտիշ էրուեյզի» թողարկած հաղորդագրությունը:

Պատմական թռիչքների շրջագայությունը սկիզբ է առել Լոնդոնի «Հիթրոու» օդանավակայանից եւ մեկնելու է նախ Բիրմինգհեմ, այնուհետեւ հոկտեմբերի 21-ին՝ Բելֆաստ, 22-ին՝ Մանչեստր, 23-ին՝ Կարդիֆ եւ վերջապես 24-ին՝ Էդինբուրգ:

Ըստ հաղորդագրության, «Կոնկորդի» ինտերնետային «Թեժ գծի» մրցանակաբաշխությանը մասնակցած եւ մեկ հարցի ճիշտ պատասխանած 333 հաղթողներ տեղ են զբաղեցնելու ինքնաթիռում, որի արագությունը Բիսկեյ ծոցի վրայից թռչելիս հասնելու է ձայնի արագությանը:

«Մեր մրցանակաբաշխությունը մեծ ոգեւորություն առաջացրեց եւ ուրախալի է, որ մեծ թվով մարդիկ առիթ ունեն այժմ մասնակցելու մեր պատմական թռիչքներին», այս առթիվ նշել է «Բրիտիշ էրուեյզի» մարկետինգի տնօրեն Մարտին Ջորջը, ավելացնելով, որ հազարավոր մարդիկ առիթ են ունենալու «Կոնկորդին» ցտեսություն ասելու 5 վայրէջքային քաղաքների օդանավակայաններում:

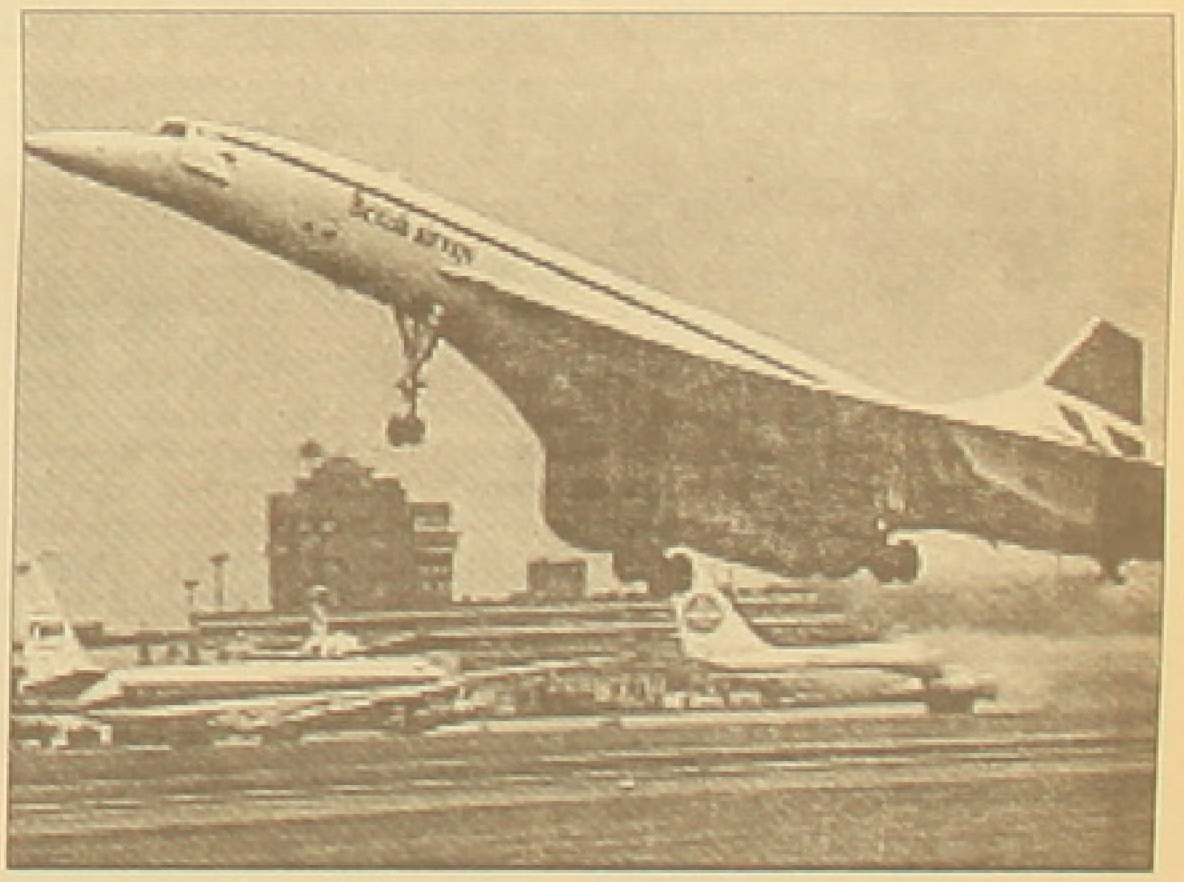

Հ. Ծ.

Թուրք գիտնականները գրագողությամբ են զբաղվում

Նրանց թվում է Ստամբուլի համալսարանի ռեկտորը

Թուրքիայում գործազրկությունը համատարած բնույթ է կրում, գողությունը՝ նմանապես: Թեեւ դա որպես սոցիալական երեւույթ կարելի է բացատրել բնակչության լայն զանգվածների չքավորությամբ, սակայն խոսքը տվյալ դեպքում վերաբերում է ոչ թե սովորական գողությանը, այլ՝ գրագողությանը: Դրանով, ինչպես այդ մասին սեպտեմբերի 24-ի համարում նշում է թուրքական «Վաքիթ» թերթը, զբաղվում են թուրք գիտնականները՝ թուրքական համալսարանների ռեկտորներով հանդերձ: Մինչդեռ վերջիններս բավականին բարձր են վարձատրվում: Ուրեմն գրագողությունը չքավորության հետ որեւէ առնչություն ունենալ չի կարող:

Ակամա հարց է ծագում՝ այդ դեպքում ինչո՞վ բացատրել թուրք գիտնականների գրագողությունը: Մինչ հարցին պատասխանելը պետք է նշել, թե ովքե՞ր են այդ գիտնականները եւ ի՞նչ բնույթի գրագողություն են կատարում: «Վաքիթ» թերթը գրագողերի թվում նշում է Ստամբուլի համալսարանի ռեկտոր Քեմալ Ալեմդարօղլուին, նույն համալսարանի սոցիոլոգիայի ինստիտուտի դասախոս, դոկտ., պրոֆ. Սեմրա Ունալին, Իզմիրի համալսարանի բժշկական ֆակուլտետի դասախոսներից դոկտ., պրոֆ. Աքալայ Արքանին եւ Անկարայում գործող «Ղազի» համալսարանի դասախոս Ուղուր Յոդօղլուգիլին:

Նրանցից Ստամբուլի համալսարանի ռեկտոր Ալեմդարօղլուն նույնությամբ յուրացրել է ԱՄՆ-ում հրատարակված «New Laparoscopy Devolopment» աշխատությունը, որի թուրքերեն թարգմանությունը հրատարակել է իր ստորագրությամբ: Վիրջինիայի համալսարանի Գրագողության կենտրոնը, բացահայտելով այդ փաստը, հրապարակել է ինտերնետային էջում: Դրան է հետեւել մի խումբ թուրք գիտնականների նախաձեռնությունը, որոնք եւս ինտերնետում գրագողության էջ են բացել եւ Ալեմդարօղլուի գլխավորությամբ բացահայտել են մյուս գրագողերին: Ի դեպ, Վիրջինիայի համալսարանի բացահայտումը նույնությամբ թելադրվել է «Գրագողության» թուրքական սայթում:

Ստամբուլի համալսարանի սոցիոլոգիայի ինստիտուտի դասախոս տկն Ունալի գրագողությունն անմիջականորեն առնչվում է նրա դոկտորական ատենախոսությանը, որը նույնպես արտասահմանում հրատարակված աշխատություններից է վերցրած: Այլ կերպ՝ տկն Ունալը ոչ միայն գրագողությամբ է զբաղվել, այլ դրա միջոցով պաշտպանելով ատենախոսությունը, դոկտորի գիտական կոչման է արժանացել, ապա եւ դարձել է պրոֆեսոր:

Դոկտ., պրոֆ. Արքանը, թեեւ գրագողության միջոցով ատենախոսություն չի պաշտպանել, սակայն նա էլ Գերմանիայում հրատարակված բժշկագիտական աշխատությունը նույնությամբ թուրքերեն է թարգմանել եւ Ալեմդարօղլուի պես հրատարակել է իր անունով: Իզմիրի բժիշկների պալատը, նկատելով դա, պրոֆ. Արքանին 15 օրով զրկել է մասնագիտական գործունեությամբ զբաղվելու իրավունքից: Այս որոշումը հաստատել է Թուրքիայի բժիշկների միությունը:

Ինչ վերաբերում է «Ղազի» համալսարանի դասախոս Յոդօղլուգիլին, ապա նա գրագողության արդյունք հանդիսացող նույնպես բժշկագիտական հոդվածը, իբրեւ սեփական, ներկայացրել է Բարձրագույն ուսումնական խորհրդին, ընդ որում հենց անգլերենով, առանց թարգմանության վրա ժամանակ վատնելու:

«Վաքիթ» թերթը մեկ առ մեկ նշում է այն արեւմտյան գիտնականներին, որոնց աշխատություններից Յոդօղլուգիլը հոդված է ձեւակերպել, եւ զարմանքով նշում է, որ Բարձրագույն ուսումնական խորհուրդն ըմբռնումով է վերաբերվել նրան:

Ըստ թերթի, գրագողությամբ զբաղվող վերոհիշյալ բոլոր թուրք գիտնականները նույն խորհրդի անդամ են, իսկ այդ խորհուրդը Թուրքիայում տնօրինում է բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների գործունեությունը: Ուրեմն, գրագողության պարագայում դրանով զբաղվող գիտնականներին առաջնորդում է Բարձրագույն ուսումնական խորհրդի երաշխավորած անպատժելիությունը: Ինչ վերաբերում է գրագողության բացահայտմանը, ապա պետք է ասել, որ օրերս խիստ սրվել են խորհրդի հետ «Արդարություն եւ բարգավաճում» կուսակցության կառավարության հարաբերությունները: Կառավարող այս կուսակցությունն իսլամամետ է, իսկ «Վաքիթ» թերթն՝ իսլամական:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

19 տարի անց ԱՄՆ-ը վերադարձավ ՅՈՒՆԵՍԿՕ

Փարիզում գտնվող ՄԱԿ-ի կրթության, մշակույթի եւ գիտության կազմակերպության՝ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի շենքի առջեւ երեկ բարձրացվել են ԱՄՆ-ի եւ Արեւելյան Թիմորի դրոշները:

Հանդիսավոր արարողության ժամանակ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի գլխավոր տնօրեն Կոիչիրո Մացուուրան գոհունակություն է արտահայտել կազմակերպությունում նոր անդամների հայտնվելու առթիվ: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությունը հաղորդում է, որ այժմ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի անդամների թիվը հասնում է 190-ի:

Արարողությանը ներկա է եղել ԱՄՆ նախագահի տիկինը՝ Լորա Բուշը: Կարճատեւ ելույթում նա ընդգծել է, որ ՅՈՒՆԵՍԿՕ վերադառնալը հաստատում է ԱՄՆ-ի կողմնակցությունը «բազմաբնույթ աշխարհին»:

1984 թ. ԱՄՆ-ը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ից դուրս էր եկել նախագահ Ռոնալդ Ռեյգանի որոշմամբ, որն այդ կազմակերպությանն ամբաստանել էր հակաամերիկյան գծի եւ վատնողության համար: Նախագահ Ջորջ Բուշն ի վերջո որոշեց երկիրը վերադարձնել համաշխարհային կրթամշակութային կազմակերպություն:

Պաշտոնապես ԱՄՆ-ի անդամակցությունը վերականգնվում է հոկտեմբերի 1-ից:

ՊԱՏԱՍԽԱՆԵԼՈՎ ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒԹՅԱՆԸ

Իրանը պնդում է, որ ուրանային հետքն օտար ծագում ունի

Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալությունում (ՄԱԳԱՏԷ) Իրանի ներկայացուցիչ Ալի Աքբար Սալեհին երկրի պետական հեռուստատեսությամբ հայտարարել է, որ իրանական «Կալայե» ընկերության էլեկտրակայանում իրոք առկա են հարստացված ուրանի հետքեր:

Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ Թեհրանի արվարձան Կալայեն երկրորդ վայրն է, որտեղ վերջին մեկ ամսում ուրանի հետքեր են հայտնաբերել ՄԱԿ-ի տեսուչները: Առաջինը Թեհրանից հարավ ընկած Նաթանցի էլեկտրակայանն էր:

Սալեհիի խոսքերով, հարստացված ուրանի հետքերն ունեն օտարերկրյա ծագում: Դրանք առկա են էլեկտրակայանում տեղակայված արտասահմանյան սարքավորումների վրա: Դրանք Կալայեում օգտագործվել են այն սարքերը պատրաստելիս, որոնք ավելի ուշ տեղադրվել են Նաթանցի էլեկտրակայանում:

Ալի Աքբար Սալեհին ընդգծել է, որ իրանական երկու կայաններում հայտնաբերված ուրանային հետքերը ցույց են տալիս, որ ուրանի հարստացման աստիճանն անցնում է 50 տոկոսից: Նրա խոսքերով, դա վկայում է ուրանի օտար ծագման մասին, քանի որ Իրանում նման աստիճան ապահովելու համար «հարկ կլիներ երկար ժամանակ աշխատեցնել բազմաթիվ ցենտրիֆուգներ»:

Ինչպես հայտնի է, ԱՄՆ-ն Իրանին ամբաստանում է ռազմական միջուկային ծրագրի մշակման մեջ: Իրանցիները հայտարարում են, որ իրենց միջուկային ծրագիրն ունի միայն խաղաղ կիրառման նպատակներ, ուստի իրենք մտադիր չեն հրաժարվել այդ ծրագրից կամ որեւէ ձեւով սահմանափակել ատոմային էներգիայի խաղաղ օգտագործումը:

Պ. Ռ.

Մշակույթ

Շահան Շահնուր-100

Նահանջի ընդվզում

Սկիզբը էջ 1

Թերեւս, մեզ դրանց համար ժամանակ է պետք. տարիների հեռավորությունը դյուրացնում եւ հասկանալի է դարձնում շատ բան:

Տարվա գրական հոբելյանների այս շքեղ բույլում (Սիամանթո, Մահարի, Թեքեյան, Մնձուրի, Շուշանյան) Շահան Շահնուրն իր պատվարժան տեղն ունի, եւ նրա հոբելյանական հանդիսությանը, որ կատարվեց երեկ գրողների միությունում, մասնակցեցին ոչ միայն հայաստանյան, նաեւ սփյուռքյան գրականագետներ եւ մտավորականներ: Միջոցառումը կազմակերպված էր Հայաստանի գրողների եւ Թեքեյան մշակութային միությունների նախաձեռնությամբ: Հոբելյանական երեկոն վարեց բանասիրական գի-

եղան հայեր, որոնք իրենց մորթը փրկելու համար վճարեցին ոսկի, եղան ուրիշներ, որոնք տվին հավատք, կուսություն, եղան անոնք, որոնք լքեցին տուն, տեղ, երկինք, եղան դեռ վատեր, որ ուրացան ազգ ու լեզու, եւ հերոսներ, որ տվին արյուն, կյանք, օր ու արեւ: Իսկ մենք կվճարենք իբրեւ վերջին փրկագին այն, որ պիտի գա: Իբրեւ վերջին փրկագին՝ մանուկներ, որոնք կրնային մեծնալ, ապագայի սերունդներ, որոնք մեզմե վերջ պիտի գային: Որովհետեւ այն, որ պիտի գա, պիտի ըլլա օտար, բանիվ եւ գործով, կամա եւ ակամա, գիտությամբ եւ անգիտությամբ, մեղա՜, մեղա՜ Արարատին»:

27-ամյա երիտասարդ գրողը ճշմարտության դեմ-հանդիման

սաստկացնում է հոգեւոր արտագաղթը՝ օտարի նմանակումը, հնի կրկնությունը, հայկականության քայքայումը:

Այս ամենը լիուլի բավարար էր՝

տությունների դոկտ., պրոֆ. Սուրեն Դանիելյանը: Ի սկզբանե, երեկոյի բանախոսներն իրենց մեկնաբանություններում մերժելու փորձեր արեցին այն երկվությունը, որ ստեղծված է շահնուրյան գրականության շուրջ: Գրականության ինստիտուտի տնօրեն, գրականագետ Ազատ Եղիազարյանը, ամերիկահայ մտավորական, գրականագետ Երվանդ Ազատյանը, պետական համալսարանի բանասիրական մասնաճյուղի դեկան Արծրուն Ավագյանը, Սուրեն Դանիելյանը Շահնուրին ներկայացրին իբրեւ (եթե կա-

րելի է ընդհանրացնել) «ներքին ախտը ցմրուր ապրած մտավորականի»: Սերվելով Պոլսի մտավորական միջավայրից՝ 20-ամյա երիտասարդն ապրում է տարագիր սփյուռքահայի ողջ դառնությունները: Իր ապրած ներքին ողբերգության պատճառը պոլսյան հայկական իրականության նկատմամբ կարոտն էր, եւ նոր միջավայրի պարտադրող իրականությունն ու բարոյականությունը: Փարիզյան (եւ ոչ միայն) կյանքի իրողությունները փաստի առաջ են կանգնեցնում տարագիր հայերին՝ նահանջը ազգային ինքնության տարրերից այլեւս անխուսափելի դարձնելով: Գրողը հստակ տեսնում է այդ նահանջը, այդ օտարացումը, եւ ուծացման վտանգն է, որ ստիպում է Շահնուրին լինել ավելի դաժան՝ անխնայաբար ոչնչացնող, հաճախ տեղիք տալով թյուրըմբռնման: **«Կնահանջենք բարք, ըմբռնում, բարոյական, սեր: Կնահանջե լեզուն, կնահանջե լեզուն, կնահանջե լեզուն: Եվ մենք դեռ կնահանջենք բանիվ եւ գործով, կամա, թե ակամա, գիտությամբ եւ անգիտությամբ, մեղա՜, մեղա՜, մեղա՜ Արարատին:**

եւ ողբերգականորեն մենակ, պարտադրում է ընթերցողին ներկայի ճանաչողության, նրան մղում ինքնաճանաչման: Շահնուրի պարտադրած ճշմարտությունն անընդունելի էր, որովհետեւ դաժանորեն անողոք էր, այո՛, օտարի գերակայություն, նահանջի պարտադրանք, ազգային դիմագծի աղճատում, դժվար էր համակերպվելը: Եվ Շահնուրի գրականության ուժը կեղծ արժեքների քողազերծումն էր, իրականության մեջ սփյուռքահայի նոր կերպարի ստեղծումը: Գրողը բնավ չի ունեցել եղածը ոչնչացնելու միտում, ճիշտ հակառակը՝ ուծացման աղետը կանխելու մտայնությունն է, որ նրան դրդել է ծայրահեղ սրացումների: Շահնուրյան պոռթկումներն աղճատվող բարոյականության, կրոնական վեճերի, կուսակցական պառակտումների հետեւանք էին ընդդեմ դրանց: Եվ ավելին՝ այս ամենի նկատմամբ զարմանալի անտարբերությունը, որ մեր դարավոր անդեմության վկայությունն էր, ցավալի եզրահանգումով, թե հայ ժողովուրդը չի ստեղծվել քրիստոնեության համար, այլ կրոնն է ստեղծվել մեզ համար: Գրողի տառապանքն առավել

ապազգայինի այնպիսի տիպակներով որակել Շահնուրին, որ Վազգեն Շուշանյանին անգամ թույլ տար արտահայտվելու, թե Շահնուրն Արարատ չունի իր մեջ:

Իր տարագիր կյանքը, ֆիզիկական ու հոգեւոր ցավը, իր դեմ քինախնդիր արշավը մղում են նրան մենության: Կյանքի վերջին տարիները Սան-Ռաֆայելի ծերանոցի հիվանդի մահճակալն է դառնում իր միակ նեցուկը:

Սփյուռքահայ արձակի մեծագույն տաղանդի՝ Շահան Շահնուրի գրականությունն այսօր նույնքան արդիական է: Այսօր նույնքան վտանգավոր, եզրային իրավիճակներում հայտնված հայությունը, համանման նահանջի մեջ է ու ընդվզումի նույնքան անողոք երգի պահանջ ունի:

Եվ սա դարձյալ բնորոշ է հայկական այսօրվա սփյուռքին, որի հաստատումն էր Երվանդ Ազատյանի այն խոսքը, թե սփյուռքն ի վիճակի չէ տեր կանգնելու հայ գրողին, հայ մտքին, եւ միակ ապահով հանգրվանը հայրենիքն է, Հայաստանը:

Ինչպես եւ ընդունված է նման միջոցառումներին, բանախոսներին լրացնում էր գեղարվեստական հայտագիրը: Երաժշտական կատարումներով հանդես եկան Սուրեն Մանուկյանը եւ Աննա Մայիլյանը, նաեւ ասմունքող Աննա Հեքեքյանը: Դահլիճը ջերմորեն արձագանքեց ծագումով պոլսահայ, վաղուց իրեն սիրելի դարձած արտիստուհու ելույթին: Վարդուհի Վարդերեսյանը մի հատված ներկայացրեց Շահնուրի «Պճեղ մը անուշ սիրտ» ստեղծագործության բեմականացումից՝ լրացնելով իր խոսքը Շահնուրի հետ կապված տխուր վերհուշով, երբ գրողն իր ծերության բշվառ օրերն էր անցկացնում Սան-Ռաֆայելի առողջարանի աղքատիկ կացարանում...

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ԳՈՒՅԺ

Չկա այլեւս Էլիա Կազանը

Լրատվական գործակալությունները գուժում են, որ 94 տարեկանում մահացավ աշխարհահռչակ կինոբեմադրիչ, ծագումով հույն Էլիա Կազանը, որի նկարահանած ֆիլմերը «Օսկար» մրցանակի են արժանացել 20 անգամ: Նրա ամենամեծ ճանաչում ունեցած կինոնկարն «Ամերիկա, Ամերիկան» է, որտեղ դաժան վկայություններ կան նաեւ Հայոց ցեղասպանության մասին: Լայն ճանաչման են արժանացել նաեւ Կազանի մյուս ստեղծագործությունները՝ «Ցանկության տրամվայը», «Շրջիկ առեւտրականի մահը», «Կասուն հրաշեկ տանիքին», «Քարափների վրա» (Մառլոն Բրանդոյի գլխավոր դերակատարությամբ) եւ այլ ժապավեններ:

Կազանը ծնվել է Ստամբուլում, հույն ընտանիքում եւ չորս տարեկանում ընտանիքի հետ գաղթել էր Ամերիկա:

Ս. Գ.

Չկա նաեւ Վարուժան Սեքյանը

Բեյրութից Կարո Աբրահամյանը տեղեկացնում է, որ երկարատեւ հիվանդությունից հետո իր մահկանացուն է կնքել ճանաչված լուսանկարիչ Վարուժան Սեքյանը: Նա մնալու է որպես անչափ հետաքրքրական բնանկարների եւ դիմանկարների հեղինակ:

Լուսանկարչությամբ սկսել է զբաղվել 14 տարեկանից եւ 1959-ին իր լուսանկարչատունն է բացում: 1966 թ. Ֆենիսիայի հյուրանոցում, Համազգային շրջանային վարչության հովանավորությամբ, կազմակերպվում է Սեքյանի առաջին անհատական ցուցահանդեսը: 1968-ին երջանկահիշատակ Վազգեն Ա կաթողիկոսի հրավերով այցելում է Հայաստան՝ Երեւանի 2750-ամյակի տոնակատարությունները լուսանկարահանելու համար:

Վարուժան Սեքյանի արխիվն իսկապես հայ եւ օտարազգի արվեստագետների անօրինակ մի հավաքածու է:

Ս. Գ

Ի ՊԱՏԻՎ ՊԱՎԵԼ ԼԻՍԻՑՅԱՆԻ

Վլադիկավկազում բացվեց վոկալիստների Պավել Լիսիցյանի անվան միջազգային մրցույթը

Երկուշաբթի ուշ երեկոյան Վլադիկավկազում բացվեց վոկալիստների Պավել Լիսիցյանի անվան առաջին միջազգային մրցույթը:

Մրցույթի գլխավոր տնօրենը եւ ժյուրիի նախագահն է Մարիինյան թատրոնի երիտասարդ օպերային երգիչների ակադեմիայի գեղարվեստական ղեկավար Լարիսա Գերգիեւան: Ժյուրիի կազմում են հայտնի երաժիշտներ եւ վոկալիստներ, այդ թվում՝ Էստոնիայի երաժշտության ակադեմիայի վոկալ ֆակուլտետի դեկան Մատի Պալմը, Անգլիայի «Ասկոնաս հոլտ» արտիստական գործակալության տնօրեն Մարկ Հիլդրյուն, Պավել Լիսիցյանի դուստրը՝ Թատերական արվեստի պետական ինստիտուտի վոկալ արվեստի ամբիոնի պրոֆեսոր Կարինե Լիսիցյանը:

Մրցույթը, որին մասնակցում են մերձավոր եւ հեռավոր արտասահմանի 7 երկրների 30 երգիչներ, կանցկացվի 2 փուլով, իսկ եզրափակիչ դուրս կգան 10 վոկալիստներ, որոնցից էլ կընտրվեն մեծ մրցանակի տերերը եւ 3 հաղթողները:

Ինքը՝ Պավել Գերասիմի Լիսիցյանը, չի կարողացել Վլադիկավկազ ժամանել առողջական վիճակի պատճառով, սակայն շնորհավորանք է հղել մրցույթի մասնակիցներին, մաղթելով «հնարավոր ամեն ինչ անել, որպեսզի վոկալիստների առաջին միջազգային մրցույթը դուրս գա ոչ միայն Հյուսիսային Օսիային, այլեւ ամբողջ Հյուսիսային Կովկասին, եւ որպեսզի Վլադիկավկազը դառնա դրա մշտական մայրաքաղաքը»:

ԳԱԳԻԿ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ,
Վլադիկավկազ

«Մյուռոն» ֆիլմը ներկայացվել է միջազգային փառատոնում

ԲԵՅՐՈՒԹ, 30 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ամերիկահայ բեմադրիչ Նիկոլ Պեսճյանի «Մյուռոն» վավերագրական ժապավենը, ավելի քան 70 կինոնկարների թվում, ներկայացվել է Հունաստանի Հռոդոս կղզում հրավիրված կինոյի համաշխարհային փառատոնում: Ըստ Բեյրութում լույս տեսնող «Ազդակ» թերթի, ֆիլմը նվիրված է Հայաստանում Քրիստոնեության պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակին եւ ներկայացնում է Կիլիկիո կաթողիկոսության մյուռոնօրհնության արարողությունը 2001 թվականին:

Լույս է տեսել ամերիկահայ գրող Մայքլ Առլեն-կրտսերի «Ճանապարհորդություն դեպի Արարատ» վեպ-էսսեն ռուսերեն

ԵՐԵՎԱՆ, 30 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռյազանում լույս է տեսել ամերիկահայ գրող, հրապարակախոս, լրագրող Մայքլ Առլեն-կրտսերի «Ճանապարհորդություն դեպի Արարատ» վեպ-էսսեն ռուսերեն թարգմանությամբ: Գիրքը տպագրվել է ռուսաստանցի հայտնի երկրաբան Գրիգոր Գաբրիելյանի հովանավորությամբ: Թարգմանիչն է Արամ Օհանյանը: Մայքլ Առլենի այս ստեղծագործությունն առաջին անգամ տպագրվել է 1975 թ. «Նյու Յորքեր» հանդեսում եւ արժանացել «Ազգային գիրք» մրցանակին: «Ճանապարհորդություն դեպի Արարատ» վեպը հրատարակվել է նաեւ արեւմտահայերենով: Ռուսերեն լեզվով գիրքն առաջին անգամ տպագրվել է 1990 թ. «Լիտերատուրնայա Արմենիա» ամսագրում: Վեպի հեղինակն առաջին անգամ Հայաստան է եկել Սպիտակի երկրաշարժից հետո, այցելել է նաեւ Լեռնային Ղարաբաղ: Մայքլ Առլենը հեղինակ է մի շարք այլ հայտնի գրքերի՝ «Պատերազմը հյուրասենյակում»՝ նվիրված Վիետնամի պատերազմին, «Ամերիկյան դասավճիռ», «30 վայրկյան» եւ «Արտաքսվածները»:

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

Մրցակցությունն իսպառ բացակայում է

Ֆուտբոլի ՀՀ բարձրագույն խմբի առաջնության հերթական 18-րդ տուրում առաջատարները մրցում էին հետնապահների հետ: Տուրը սկսվել էր «Փյունիկի» եւ «Կոտայքի» մրցավեճով: Դաշտում իսպառ բացակայում էր մրցակցությունը, որի հետեւանքով էլ չեմպիոնը հաղթեց մեծ առավելությամբ (7-1): Արդյունավետ խաղով աչքի ընկան նաեւ «Բանանցի» ֆուտբոլիստները, որոնք հյուրընկալվել էին առաջնության հետնապահ «Արարատին»: Այս խաղում էլ փորձառու «Բանանցի» ֆուտբոլիստների առավելությունն էր ակնհայտ: Հյուրերն առանց մեծ ճիգեր թափելու, 6 անպատասխան գնդակ անցկացրին «Արարատի» դարպասը: «Արարատի» ֆուտբոլիստները միայն առաջին խաղակեսում որոշ չափով կարողացան դիմադրել մրցակցին: Արդեն 10-րդ րոպեին Արա Հակոբյանի անհատական անցումից հետո դաշտի տերերը ստիպված էին նրան վայր գցել: 11 մ հարվածն իրացրեց Արա Հակոբյանը: 7 րոպե անց, առաջնության լավագույն ռմբարկուն կրկնապատկեց հաշիվը: Դա Արա Հակոբյանի 30-րդ գոլն էր ընթացիկ առաջնությունում: Արան աննախադեպ բարձր արդյունավետություն է դրսեւորում: Դրան, իհարկե, նպաստում է առաջնության ցածր մակարդակը, մրցակցության իսպառ բացակայությունը: Ինչ խոսք, իր դերն է խաղում նաեւ Արայի վարպետությունը: Երկրորդ խաղակեսում Արան եւս մեկ գոլ խփեց: Ի դեպ, դա երիտասարդ ֆուտբոլիստի 100-րդ գոլն էր ՀՀ առաջնություններում: Հետաքրքրական է, որ այդ գոլերը Հակոբյանը խփել է ընդամենը 98 խաղում: Իրոք, զարմանալի բարձր արդյունավետությամբ է աչքի ընկնում առաջնության լավագույն ռմբարկուն: Առաջնության ավարտին դեռ 10 տուր կա, եւ Արա Հակոբյանն, անկասկած, դեռ շատ գոլեր կխփի: Զարմանալի չի լինի, եթե դրանց թիվը գերազանցի 40-ը: Ինչ վերաբերում է «Արարատ»-«Բանանց» խաղում խփված մյուս գոլերին, ապա մեկական անգամ աչքի ընկան Արամ Հակոբյանը, Վահե Դավթյանն ու Թոմեո Ջեներյանը:

Տուրի մյուս երկու հանդիպումներում եւս գրանցվեցին խոշոր հաշվով հաղթանակներ: Միեւնույն 3-0 հաշվով «Միկան» հյուրընկալվելիս պարտության մատնեց «Դինամոյին», իսկ «Շիրակը» Կապանում հաղթեց «Լեռնագործին»: «Միկայից» գոլերի հեղինակներ դարձան Արտավազդ Մկրտչյանը (21), Վահրամ Լոբյանը (28) եւ Ալեքսեյ Դավիդովը (63): Շիրակցիներից աչքի ընկան Արարատ Հարությունյանը (30), Վարդան Բիչախչյանը (54) եւ Տիգրան Դավթյանը (90):

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փյունիկ	18	14	4	0	56-8	46
2. Բանանց	18	13	2	3	54-10	41
3. Շիրակ	18	11	1	6	40-22	34
4. Միկա	17	10	1	6	29-20	31
5. Կոտայք	18	5	5	8	20-33	20
6. Դինամո	18	5	2	11	15-42	17
7. Լեռնագործ	18	2	4	12	12-38	10
8. Արարատ	17	1	1	15	5-58	4

Ռմբարկուները

Արա Հակոբյան	«Բանանց»	31
Արամ Հակոբյան	«Բանանց»	11
Տիգրան Դավթյան	«Շիրակ»	9
Էդգար Մանուչարյան	«Փյունիկ»	8
Լեւոն Փաչաջյան	«Փյունիկ»	8
Գալուստ Պետրոսյան	«Փյունիկ»	8
Արամ Ոսկանյան	«Միկա»	8

Հայ պատանիների հաղթական մեկնարկը

Ֆուտբոլի Եվրոպայի պատանեկան (մինչեւ 19 տարեկան) առաջնության ընտրական մրցաշարում, որն անցկացվում է Կիեւում, հաղթանակով մեկնարկեցին Հայաստանի հավաքականի ֆուտբոլիստները: Մեկնարկային խաղում մեր պատանիների մրցակիցն էր Ուկրաինայի հավաքականը: Հանդիպման 66-րդ րոպեին փյունիկցի Նդունբուկ Բալետ Բայի խփած միակ գնդակը հաղթանակ պարգեւեց հայ պատանիներին: Այս հաջողությունը խիստ կարեւոր է ընտրական խմբում խաղարկվող երկու ուղեգրերից մեկին տիրելու գործում: Ինչ խոսք, հաջող մեկնարկը ոգեւորիչ է եւ հույս ունենք, որ Հայաստանի պատանեկան հավաքականը նույն հաջողությամբ կանցկացնի նաեւ խմբային մրցաշարի մյուս երկու հանդիպումները: Վաղը մեր հավաքականը կմրցի Ֆրանսիայի ընտրանու, իսկ հոկտեմբերի 4-ին՝ ուժերը կչափի Բոսնիայի պատանիների հետ:

Գործկոմը վերանայել է Արկադի Անդրեասյանի որակազրկման մասին որոշումը

Ֆուտբոլասերներն, անշուշտ, հիշում են, որ անցած տարի ֆուտբոլի Հայաստանի ֆեդերացիայի գործկոմն «Արարատի» գլխավոր մարզիչ Արկադի Անդրեասյանին ֆուտբոլում անցանկալի անձ էր հայտարարել՝ զրկելով նրան ֆուտբոլային գործունեությամբ զբաղվելու հնարավորությունից: Սակայն չնայած այդ անհեթեթ որոշմանը, ողջ կյանքը ֆուտբոլում անցկացրած Արկադի Անդրեասյանը շարունակում էր մարզել «Արարատը», որին ֆեդերացիան զրկել էր ընթացիկ առաջնությանը մասնակցելուց: Բնական է, որ այդ վիճակը երկար պահպանվել չէր կարող: Հարկավոր էր ելք որոնել որոշումը վերանայելու համար: Եվ ելքը գտնվեց: Հաշվի առնելով, որ այս տարի լրանում է «Արարատ-73»-ի մեծ հաղթանակի 30-ամյակը, ֆեդերացիայի գործկոմն իր նիստում վերանայել է Արկադի Անդրեասյանի ցմահ որակազրկման մասին որոշումը: Այսինքն՝ Արկադի Անդրեասյանը կրկին ցանկալի անձ է դառնում ֆուտբոլում: Դե ինչ, թեեւ ուշացումով, սակայն ի վերջո արդարությունը հաղթանակեց: Կարծում ենք, հաջորդ քայլը պետք է լինի «Արարատին» ՀՀ առաջնության բարձրագույն խմբի մասնակիցների կազմ վերադարձնելը: Ընթացիկ առաջնության ընթացքը վաղուց է ապացուցել, որ առանձնապես հետաքրքրություն չի առաջացնում ֆուտբոլասերների շրջանում, խիստ տարբեր են թիմերի խաղամակարդակները, ցածր է մրցակցությունը:

Ինչեւէ, առաջին քայլն արված է, որին պետք է հետեւեն հաջորդ քայլերը: Գործկոմի նիստում քննարկվել է նաեւ առաջնության մասնակցության մուտքավճարների հարցը: Տեղեկացվել է, որ բարձրագույն խմբի 3 («Արարատ», «Լեռնագործ», «Կոտայք») եւ առաջին խմբի 7 թիմերը դեռեւս ամբողջությամբ չեն մարել մուտքավճարների պարտքերը: Մրցաշրջանի ավարտին ՈՒԵՖԱ-ն օգնության կարգով ՀՀ առաջնության բարձրագույն խմբի թիմերից յուրաքանչյուրին տրամադրելու է 20 հազար շվեյցարական ֆրանկ, իսկ առաջին խմբի թիմերին՝ 16 հազար: Գործկոմը վերը նշված թիմերին զգուշացրեց, որ եթե մինչեւ հոկտեմբերի վերջը չմարեն պարտքերը, ապա հնարավոր է զրկվեն ՈՒԵՖԱ-ի կողմից տրվելիք գումարներից:

Գործկոմը հաստատեց կարգապահական կոմիտեի եւ «Բանանց» ակումբի որոշումը՝ Բելֆաստում գողության փաստի կապակցությամբ Սերգեյ Առաքելյանին Հայաստանում ցմահ որակազրկելու մասին: Միաժամանակ նա 2 տարով զրկվել է արտասահմանյան ակումբներում հանդես գալու իրավունքից:

Վլադիմիր Հակոբյանի երկրորդ հաղթանակը

Հունաստանի Կրետե կղզում ընթացող շախմատի Եվրոպայի ակումբային առաջնությունում Մակեդոնիայի թիմի կազմում հանդես եկող Վլադիմիր Հակոբյանը երկրորդ տուրում էլ հաղթանակ տոնեց: Այս անգամ նա սեւերով առաջին խաղատախտակի վրա պարտության մատնեց գերմանացի Նայդիչին: Նրա շնորհիվ Մակեդոնիայի թիմը խուսափեց բելառուսական «Էյնաթենի» հետ մրցախաղում պարտություն կրելուց: Հանդիպումն ավարտվեց ոչ-ոքի 3-3: Հետաքրքրական է, որ բելառուսական թիմում բոլոր 6 խաղատախտակների վրա էլ խաղում էին օտարերկրացի շախմատիստներ (4-ը՝ Գերմանիայից, մեկական՝ Ուկրաինայից ու Հոլանդիայից):

Սլովակիայի «Կորպորա Մարտին» թիմում 2-րդ խաղատախտակի վրա Սերգեյ Մովսիսյանը ռուսաստանցի Գալկինի հետ խաղաղ դաշն կնքեց: Ռուսական «Նորիլսկի նիկելը» մրցավեճը շահեց 3,5-2,5 հաշվով: Երկրորդ տուրում էլ 100 տոկոսանոց արդյունքի հասավ «Լադյա-Կազան-1000»-ը, որի կազմում հանդես է գալիս Գարրի Կասպարովը: Ճիշտ է, այս անգամ Կասպարովը չէր խաղում, սակայն առանց նրա էլ ռուսաստանյան թիմը բացահայտ առավելության հասավ Հս. Իռլանդիայի շախմատիստների նկատմամբ: 2 տուրից հետո «Լադյա-Կազան-1000»-ը 12 միավորով միանձնյա գլխավորում է աղյուսակը: 2-րդ տեղում Ռուսաստանի «Տոմսկ-400-Յուկոս» թիմն է՝ 11 միավոր: 10 միավոր է վաստակել ֆրանսիական ՆԱՕ թիմը: Վլադիմիր Հակոբյանի թիմն ունի 9 միավոր, Սերգեյ Մովսիսյանի խաղընկերները վաստակել են 8 միավոր:

Կանանց մրցապայքարում մեկնարկից առաջատարի դիրքը ստանձնել է Սերբիա եւ Չեռնոգորիայի «Ինտերնետ Պոդգորիցա» թիմը, որը երկու տուրերում էլ միեւնույն 4-0 հաշվով հաղթել է մրցակիցներին: Այս անգամ առաջատարը պարտության մատնեց Իսլանդիայի թիմին: Հաղթական միավորներ գրանցեցին ռուսաստանցիներ Մատվեեւան, Կոստենյուկը, ինչպես նաեւ Սերբիան ներկայացնող Չելուշկինան եւ Բենդերաշը:

ԲԿՄԱ-ն կգլխավորի Արթուր Ժորժին

Ռուսական լրատվամիջոցների հաղորդագրության համաձայն, հաջորդ մրցաշրջանում Մոսկվայի ԲԿՄԱ-ի ղեկը կստանձնի պորտուգալացի մասնագետ Արթուր Ժորժին: Ճիշտ է, մինչ այդ գլխավոր մարզչի պաշտոնում նշում էին Մադրիդի «Ռեալի» նախկին մարզիչ Վիսենտե Դել Բոսկեի թեկնածությունը, սակայն այդ փաստը չհաստատվեց: Արթուր Ժորժին Պորտուգալիայի «Պորտո» ակումբի հետ 1987 թ. նվաճել է չեմպիոնների գավաթը: Նա նաեւ հայտնի է Շվեյցարիայի եւ Պորտուգալիայի հավաքականների, ֆրանսիական ՊՍԺ-ի եւ իսպանական «Տեներիֆեի» հետ աշխատանքով: Ժորժին կփոխարինի Վալերի Գազաեւին, որը, պայմանավորվածության համաձայն, ԲԿՄԱ-ն կգլխավորի մինչեւ առաջնության ավարտը:

Ռուսաստանցի բասկետբոլիստուհիներն ուժեղագույնն են

Ռուսաստանի բասկետբոլի կանանց հավաքականն իր պատմության մեջ առաջին անգամ նվաճեց Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը: Վադիմ Կապրանովի սանուհիները ոչ միայն Աթենքում կայանալիք օլիմպիադայի ուղեգիր նվաճեցին, այլեւ վստահ հանդես եկան Եվրոպայի առաջնությունում՝ ճանաչվելով ուժեղագույնը: Եզրափակիչում ռուսների մրցակիցը Չեխիայի հավաքականն էր: Մինչեւ վճռորոշ հանդիպումը չեխ բասկետբոլիստուհիներն անպարտելի էին: Չեխիայի հավաքականի կորիզը կազմում են «Բռնոյի» բասկետբոլիստուհիները (8 մարզուհի): Ռուս մարզուհիները շատ հաջող սկսեցին հանդիպումը (7-0): Հետաքրքրական է, որ առաջին միավորը չեխերը վաստակեցին միայն 4-րդ րոպեին: Առաջին 15 րոպեներից հետո հաշիվը 15-6 էր՝ հօգուտ ռուսների: 2-րդ խաղափուլի սկիզբն էլ շատ հաջող դասավորվեց Ռուսաստանի հավաքականի համար: Թիմերն ընդմիջման գնացին 12 միավորի տարբերությամբ՝ հօգուտ ռուսների, սակայն 3-րդ խաղափուլում ռուս բասկետբոլիստուհիները սկսեցին սխալներ թույլ տալ, որի հետեւանքով չեխերը կրճատեցին հաշվի տարբերությունը: Վերջին՝ վճռորոշ խաղափուլը շատ լարված ու նյարդային պայքարում անցավ: Ռուսներին հաղթանակ պարգեւեց Օսիպովայի ճշգրիտ նետումը: 59-56 հաշվով հաղթելով չեխերին, Ռուսաստանի ընտրանին առաջին անգամ նվաճեց Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը: Բրոնզե մեդալների համար պայքարում իսպանուհիները 87-81 հաշվով պարտության մատնեցին լեհ բասկետբոլիստուհիներին: 5-րդ տեղի համար մրցավեճը Բելգիայի եւ Ֆրանսիայի բասկետբոլիստուհիների միջեւ ավարտվեց վերջիններիս հաղթանակով (94-75): Մրցաշարի լավագույն բասկետբոլիստուհի ճանաչվեց չեխ Բլոխուսկովան:

Շումախերը մոտ է չեմպիոնական վեցերորդ տիտղոսի նվաճմանը

Միխայիլ Շումախերին չհաջողվեց ժամկետից շուտ, 6-րդ անգամ նվաճել «Ֆորմուլա-1» դասի ավտոմրցավազքի աշխարհի առաջնության չեմպիոնի կոչումը: Նրան խանգարեց ֆինն ավտոարշավորդ Կիմի Ռայկոնենը, որը միակ մարզիկն է, որ դեռեւս հնարավորություն ունի շրջանցելու Շումախերին: Դրա համար Ռայկոնենը նախ պետք է հաղթող ճանաչվի Ճապոնիայում կայանալիք աշխարհի առաջնության հերթական փուլում, իսկ Շումախերը տեղ չգրավի լավագույն ությակում: Ինչ խոսք, դա դժվար իրականանալի խնդիր է: Սակայն ամեն դեպքում տեսականորեն այդ տարբերակը չի բացառվում: Իսկ ավտոարշավորդները հերթական փուլի պարգեւները խաղարկեցին ԱՄՆ-ում, ինչը մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել: Մեկնարկում ֆինն Ռայկոնենը գլխավորեց ավտոմրցավազքը: Իսկ ահա Բարիկելոն ու Մոնտոյան շատ անհաջող մեկնարկեցին կորցնելով իրենց առաջատար դիրքերը: Դրան հակառակ Շումախեր եղբայրները, Օլիվյեր Պանիսն ու Դեւիդ Կուլտարդը հաջող սկսեցին մրցումները: Մի քանի շրջան անցնելուց հետո սկսվեցին առաջին կորուստները: Մոնտոյան փորձելով շրջանցել Բարիկելոյին՝ բախվեց նրա բոլիդին, որի արդյունքում Բարիկելոյի բոլիդը մրցուղուց դուրս թռավ: Նույն բախտին արժանացավ նաեւ Ռուբենսը: Շուտով Ռալֆ Շումախերն էլ դադարեցրեց պայքարը: Ընդհանուր առմամբ, անձրեւային եղանակի ուղեկցությամբ անցկացված մրցումներում ժամկետից շուտ պայքարը դադարեցրին մեկնարկի դուրս եկած 20 մարզիկներից 15-ը: Այսպիսով, միայն հինգին հաջողվեց հասնել վերջնագիծը:

Աշխարհի հնգակի չեմպիոն Միխայիլ Շումախերը մեկնարկից հետո շատ շուտ մտավ առաջատարների շարքը: Շուտով նա գլխավորեց ավտոմրցավազքը, իսկ ֆինն Ռայկոնենը բավական ժամանակ ընթանում էր 4-րդ տեղում: Ի վերջո, գերմանացի մարզիկը հաղթող ճանաչվեց ԱՄՆ-ի Գրան պրիի մրցաշարում: 2-րդ տեղը գրավեց Կիմի Ռայկոնենը: Հաջորդ տեղերում են Ֆրենտցենը, Տրուլին եւ Խայդֆելդը: Ընդհանուր հաշվարկով Միխայիլ Շումախերը 32 միավորով ընթանում է առջեւից: Նրան 9 միավորով է զիջում Ռայկոնենը: Երրորդ տեղում ընթացող Պաբլո Մոնտոյան 82 միավոր է վաստակել:

Ինչպես վերը նշեցինք, այժմ միայն Կիմի Ռայկոնենը կարող է խանգարել Շումախերին 6-րդ անգամ ճանաչվելու ուժեղագույնը: Անցյալ տարի վերջին փուլերից մեկում՝ Ֆրանսիայի Գրան պրիի խաղարկությունում ֆինն մարզիկը վերջին շրջաններում սխալ էր թույլ տվել՝ հնարավորություն տալով Շումախերին ժամկետից շուտ նվաճելու աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: Այս անգամ ֆինն ավտոարշավորդը որոշեց մինչեւ վերջ պայքարել: Հավանաբար, աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսի հարցը վճռվի Ճապոնիայի Գրան պրիի մրցաշարում:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՀՀ ԿԲ խորհրդի նիստում

ՀՀ ԿԲ խորհուրդը սեպտեմբերի 30-ի նիստում, որը վարում էր բանկի նախագահ Տ. Սարգսյանը, հաստատեց «ՀՀ կենտրոնական բանկում կանխիկ դրամով իրականացվող գործառնությունների կարգը», ինչպես նաեւ լրացումներ կատարվեցին «ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից Հայաստանի Հանրապետության դրամի հաշվարկային փոխարժեքի սահմանման կարգում»:

Խորհրդի որոշմամբ գրանցվեց «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ «Արարատ» մասնաճյուղը (ք. Արարատ, Խանջյան 12 ա հասցեով):

ՀՀ ԿԲ խորհուրդը որոշեց արտարժույթի առք ու վաճառքի լիցենզիա տրամադրել անհատ ձեռնարկատերեր Էդուարդ Հարությունյանին, Հայկանուշ Գրիգորյանին եւ Հենրիկ Կարապետյանին, ինչպես նաեւ «Գեղամ Արփա» ՍՊԸ-ին:

Խորհրդի որոշմամբ ուժը կորցրած ճանաչվեց անհատ ձեռնարկատեր Արման Պողոսյանին տրամադրված արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններ իրականացնելու թիվ 410 լիցենզիան:

Խորհուրդը քննարկեց եւ հավանություն տվեց ««Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքում լրացումներ կատարելու մասին», ««Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին», ««Ճանապարհային վճարների մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին», ««Բնապահպանական եւ բնօգտագործման վճարների մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին», ««Պետական տուրքի մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին», ««ՀՀ մաքսային օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին», ««Վճարման հանձնարարականներով միջոցների փոխանցումների մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին», ««Հողի հարկի մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին», ««Տեղական տուրքերի եւ վճարների մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերին, որոնք սահմանված կարգով կուղարկվեն կառավարություն:

Նիստում որոշում կայացվեց հրատարակել «ՀՀ ԿԲ տեղեկագիր» ամսական պարբերականի 2003 թ. օգոստոս ամսվա համարը:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ԿԲ խորհուրդը հանդիպում ունեցավ «Կրեդիտ-Երեւան բանկի» ավանդատուների հետ

Սեպտեմբերի 30-ին ՀՀ ԿԲ նախագահը եւ խորհրդի անդամները հանդիպեցին «Կրեդիտ-Երեւան բանկի» ավանդատուների հետ, որի ժամանակ բանկի ժամանակավոր ադմինիստրացիայի ղեկավարը ներկայացրեց բանկի վերջին ամիսների ֆինանսական հոսքերը:

ԿԲ նախագահը տեղեկացրեց, որ ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհուրդը այսօրվա նիստում որոշում է կայացրել՝ ապասառեցնել «Կրեդիտ-Երեւան բանկի» հետ պայմանագիր չկնքած ֆիզիկական անձ ավանդատուների ավանդները՝ 1500-ական դոլարի չափով: Վճարումը կսկսվի իրականացվել հոկտեմբերի 1-ից:

Հանդիպման ժամանակ ավանդատուներին հայտարարվեց, որ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ «Կրեդիտ-Երեւան բանկի» ժամանակավոր ադմինիստրացիային իրավունք է վերապահվել փոխադարձ համաձայնության դեպքում պայմանագիր չունեցող ավանդատուների հետ պարտավորությունների բավարարումն իրականացնել գույքով կամ այլ ակտիվներով՝ ավանդի 20 հազար դոլարի սահմաններում (այդ թվում վերոհիշյալ 1500 ԱՄՆ դոլարը):

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 01.10.2003 թ. ժ. 9:00-ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	570.57	564.90	576.30
EUR	1	եվրո	664.83	660.80	668.80
RUR	1	ռուս. ռուբլի	18.64	17.50	19.80

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մեր թերթում անվճար հայտարարություններ հրապարակելու ցանկություն ունեցողներին խնդրում ենք դրանք գրավոր ներկայացնել խմբագրության [illegible]: Հասցեն Հանրապետության 47:

- Երեւանի Նոր Նորքի VII միկրոշրջանում վաճառվում է 6x4, 2x3.5 մետր չափերով երկսակ պատերով երկաթե ավտոտնակ, որը կարելի է տեղափոխել այլ վայր եւ օգտագործել նաեւ եւ ավտոտնակ, եւ տեխսպասարկման, եւ խանութի համար: Հեռ. 58-01-30 (շուրջօրյա), 65-66-13 (ժամը 20-ից հետո):
- Վաճառվում է Մ. Խորենացու 3-րդ նրբ., տուն 17, բնակելի 2 սենյակ, 33.2 քմ, օժանդակ կառույց 32 քմ, առանց միջնորդի: Գինը պայմանագրային: Հեռ. 63-88-93:
- Գնեմ PETROF 115 մոդելի դաշնամուր: Հեռ. 533051:
- Տրվում է վարձով 2 սենյականոց շքեղ նորոգված եւ կահավորված բնակարան Կոմիտաս թաղամասում: Վարձը 180 դոլար: Հեռ. 23-35-04:
- Վաճառվում է հողատարածք (հարմար է արտադրության համար) 1200 քմ, հասցեն Նորագավիթ, 4-րդ փ. 30 տուն: Տուն 4 սեն., 1 հարկում, լողավազանով, ծառերով, ավտոտնակով: Հեռ. 54-21-94, 8-98 (Էդիկ)
- Վաճառվում է նոր տուփերով «Չայկա» կարի մեքենա էլ. շարժիչով: Գինը 100 դոլար: BMW-520 ավտոմեքենայի հետնամասի պահեստամասեր շատ էժան գնով: Հեռ. 53-36-07:
- Վաճառվում է 2 սենյականոց բնակարան Սարյան փողոցում, 9/5 հարկ, արեւոտ, մաքուր, չբնակեցված, առանց միջնորդի: Նախնական գինը 23.000 դոլար: Հեռ. 63-70-69:
- Բուժում ենք մաշկային հիվանդություններ՝ փսորիազ, նեյրոդերմիտ, այրվածքներ եւ այլն, նաեւ շաքարախտ: Հեռ. 27-44-28 (աշխ.), Գայանե:
- Փնտրում ենք հովանավորներ իմ բանաստեղծությունների հրատարակման եւ իրացման համար: Բանաստեղծությունների ժանրը լիրիկական է: Ունեմ 2 ժողովածու՝ «Անմոռաց երգեր» եւ «Երգեր ու երազներ»: Հեռ. 77-78-05, Հայկ Դիլբարյան:
- Փնտրում ենք համագործակիցներ հայկական առաջին արտոնագրված գլուխկոտրուկի պատրաստման եւ իրացման գործում: Հեռ. 27-68-70, Նաջարյան Պ.
- Կազմակերպությունը վարձով վերցնում է հագուստներ՝ հարսանեկան (տղայի եւ աղջկա) երեկույթի, թաղման արարողությունների, մանկական շքեղության, կենդանիների, բանկետների եւ գործնական արարողությունների, դիմակահանդեսների համար: Հասցեն Ավան, Աճառյան 42: Հեռ. 61-33-10, 25-25-20:
- Կատարում ենք թարգմանություններ արաբերեն լեզվից հայերեն եւ հակառակը: Հեռ. 25-46-30
- Ընդունվում են հարսանյաց եւ տոնական տորթերի պատվերներ մատչելի գներով, կարող ենք ապահովել նաեւ առաքումը: Հասցեն Ավան, Աճառյան 42: Հեռ. 61-33-10, 25-25-20
- Պարապում ենք դաշնամուր իմ կամ հաճախորդի տանը, գները մատչելի են, բարձր գիտելիքներն ապահովում ենք: Հեռ. 61-33-10, 25-25-20
- Փնտրում ենք վարձով 2 սենյականոց բնակարան կենտրոնում՝ եվրովերանորոգված, բոլոր հարմարություններով՝ տեխնիկայով, կահույքով, հեռախոսով ապահոված: Հասցեն Ավան, Աճառյան 42 Հեռ. 61-33-10, 25-25-20
- Վաճառում ենք 5 սենյականոց բնակարան կահույքով, 190 քմ մակերեսով, 5/5 հարկում, մետրոյի «Բարեկամություն» կայարանի մոտ: Հեռ. 224705:
- Առաջարկում ենք համակարգչային ծառայություններ, սկաներ, տպիչ, հաշվապահական ծրագիր հայերենով, դասընթացներ: Հեռ. 224705:

вклад **Ширакаци**
Сила красоты

- **6 месяцев - 9,5% годовых**
- от **1000** до **10000 USD** или **EURO**
- досрочное изьятие - **до 30 дней - 2,5%, после 30 дней - 3% годовых**
- при сумме от **10000** до **50000 USD** или **EURO - 10% годовых**

вклад **Маштоц**
Величие любви

- **12 месяцев - 10,5% годовых**
- от **1000** до **10000 USD** или **EURO**
- **ежемесячная** капитализация или выплата процентов
- досрочное изьятие - **до 30 дней - 2,5%, после 30 дней - 3% годовых**
- при сумме от **10000** до **50000 USD** или **EURO - 11% годовых**

СТАНДАРТНЫЕ ВКЛАДЫ В ДРАМАХ И ВАЛЮТЕ

Срок вклада	Выплата процентов	AMD	USD, EURO До 10.000	USD, EURO От 10.001 до 100,000
до востребования		3	2,5	
31 - 90 дней	в конце срока	8,5	7	7,5
	ежемесячно	8	6,5	7
91 - 182 дня	в конце срока	9	8	8,5
	ежемесячно	8	7	7,5
183 - 364 дня	в конце срока	10	9	9,5
	ежемесячно	9	8	8,5
365 дней и более	в конце срока	11	10	10,5
	ежемесячно	10	9	9,5

Вклады превышающие 50 млн. AMD или 100 тыс. USD, EURO - по индивидуальным ставкам.
Минимальная сумма срочных депозитов
- 50.000 AMD
- 100 USD, EURO

ЮНИБАНК | 53 98 70

АДРЕСА ФИЛИАЛОВ ЗАО "ЮНИБАНК"

- Центральный офис

г. Ереван, ул. Амиряна 12
тел: (3741) 539870, 539871, 534474
e-mail: unibank@unibank.am

- Филиалы в г. Ереване:

Филиал "КЕНТРОН"
ул. Абовяна 26
тел: (3741) **542431**

Филиал "КОМИТАС"
ул. Комитаса 15/2
тел: (3741) **261838**

- Филиалы в Армении:

Филиал "ВАНАДЗОР"
г. Ванадзор, ул. Тигран Мец 53
тел: (37451) **40872**

Филиал "ПОМРИ"
г. Гюмри, ул. Ахтанаки 1
тел: (37441) **33055**

ՄԻԱՑԵՔ ՄԵԶ

ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ հոկտեմբերի 2-ին

Օր	Համայնք	Միջոցառման անվանում	Ժամ
02.10.03.	Երեւան	Այց Եռաբլուր	10.30
02.10.03.	Երեւան	Այց «Զատիկ» մանկատուն	16.00
02.10.03.	Երեւան	Այց 4-րդ գյուղի ծերանոց	16.00
02.10.03.	Երեւան	Համերգ Էրեբունի համայնքի բնակիչների համար	17.00
02.10.03.	Երեւան	Այցելություն թիվ 5 օժանդակ դպրոց	10.30
02.10.03.	Երեւան	Կավճանկարի մրցույթ, համերգ «Անուշ» միավորման թիվ 2 մանկապարտեզում	11.00
02.10.03.	Երեւան	Ցուցահանդես-վաճառք թիվ 125 դպրոցում	13.00
02.10.03.	Երեւան	Բարեգործական ակցիա Նուբարաշենի թիվ 21	10.00
02.10.03.	Երեւան	Էկոլոգիական ակցիա՝ համերգ Վարդավառի այգում	12.00
02.10.03.	Երեւան	Այցելություն զորանոց	17.00
02.10.03.	Երեւան	Կավճանկար. նկարում են 1-ին դասարանցիները	11.00
02.10.03.	Երեւան	Ցուցահանդես Նուբարաշենի համայնքային մանկապարտեզի շնորհալի երեխաների մասնակցությամբ	13.00
02.10.03.	Երեւան	Համերգ՝ Քանաքեռ-Զեյթուն թիվ 136 դպրոցում	14.00
03.10.03.	Երեւան	Այց Նորքի մանկատուն	11.00
03.10.03.	Երեւան	Բաց դռների օր Աջափնյակի 6-րդ պոլիկլինիկայում	10.00
03.10.03.	Երեւան	Բարեգործական համերգ թիվ 150 դպրոցում	18.00
03.10.03.	Երեւան	Բարեգործական ակցիա՝ նվիրված տարեցների օրվան	12.30
03.10.03.	Երեւան	Բարեգործական համերգ հանր. հիվանդանոցի լողավազանի մոտ	18.00
03.10.03.	Երեւան	Համերգ թիվ 184 մանկապարտեզում	15.00
03.10.03.	Երեւան	Համերգ Բարսեղ Կանաչյանի երաժշտ. դպրոցում	15.00
03.10.03.	Երեւան	Այցելություն կանանց եւ անչափահասների գաղութ	11.00
03.10.03.	Երեւան Դավթաշենի քաղաքապետարան	Այցելություն Դավթաշեն համայնքի ուսուցիչներին	14.00
03.10.03.	Երեւան	Կավճանկար մրցույթ 275 մանկապարտեզում	10.00
03.10.03.	Երեւան	Այց հանրապետական հիվանդանոցի ծննդատուն	15.00
03.10.03	Երեւան	Շոու-ծրագիր Էրեբունի համայնքի հատուկ դպրոցի սաների համար	14.00

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմեք
Հայաստան, Երեւան, Ալեք Մանուկյան 9, 5-րդ հարկ, 507 սենյակ, Հեռ. (01) 51-20-23

«Գինդ» տպարանում, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 30. 9. 2003 Գինը՝ 100 դրամ